

PRITARTA
Kelmės rajono savivaldybės tarybos
2022 m. rugpjūčio 25 d.
sprendimo Nr. T-259

PATVIRTINTA
Kelmės rajono Užvenčio
Šatrijos Raganos gimnazijos direktoriaus
2022 m. rugpjūčio 31 d.
įsakymo Nr. V-397

KELMĖS RAJONO UŽVENČIO ŠATRIJOS RAGANOS GIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA „SPALVOTU VAIKYSTĖS TAKU“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. INFORMACIJA APIE ŠVIETIMO TEIKĖJĄ

Oficialusis pavadinimas – Kelmės rajono Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazija, trumpasis pavadinimas – Užvenčio gimnazija. Gimnazija įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190092914.

Teisinė forma – biudžetinė įstaiga.

Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kelmės rajono savivaldybės taryba, kodas 188647440, Vytauto Didžiojo g. 58, Kelmė.

Gimnazijos pagrindinė buveinė – P. Višinskio g. 5, Užventis, 86343 Kelmės r.

Ikimokyklinio ugdymo programos teikėjas – Kelmės rajono Užvenčio Šatrijos Raganos gimnazijos Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius. Trumpasis pavadinimas – Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriaus buveinė – P. Višinskio g. 10, 86343 Užventis, Kelmės rajonas.

Ugdymo(si) forma – grupinio mokymo, pavienio mokymo. Dieninė, 10,5 valandų.

Ugdymo(si) proceso organizavimo būdai: kasdienis, nuotolinis, individualus.

Teikiamos paslaugos: ikimokyklinis (kodas 85.10.10) ir priešmokyklinis ugdymas (kodas 85.10.20), specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams pritaikytos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos, neformaliojo vaikų švietimo programa.

2. VAIKAI IR JŲ POREIKIAI

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriuje ugdomi 1,5–6 metų amžiaus vaikai. Į grupes vaikai skirstomi pagal amžių: ankstyvasis, ikimokyklinis ir priešmokyklinis. Veikia 3 grupės.

Ikimokyklinio ugdymo programa skirta 1,5–6 metų vaikų ugdymui. Programa nuolat atnaujinama, tobulinama atsižvelgiant į vaiko poreikių kaitą, tėvų lūkesčius ir pageidavimus, pedagogų pastebėjimus ir rekomendacijas. Programa siekiama tenkinti pagrindinius vaiko poreikius: saugumo, sveikatos, judėjimo, žaidimo, bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo, saviraiškos. Ugdymo programoje atsižvelgta į individualiuosius ir specialiuosius (gabių ir talentingų, socialinės atskirties

aplinkoje augančių vaikų ir kt.) poreikius. Į bendro ugdymo grupes integruojami specialiųjų poreikių vaikai.

Teikiamos logopedo ir mokytojų konsultacijos tėvams aktualiais vaiko ugdymo organizavimo klausimais paslaugos. Kiekvienas vaikas turi galimybę ugdyti meninius ir kitus gebėjimus. Įstaigoje vaiko saviraiškos poreikiai tenkinami atsižvelgiant į jo amžių, tėvų ir vaiko poreikius. Sudaromos sąlygos atsiskleisti ugdytinių gabumams, kūrybiškumui, vertinti ir mylėti meną, lavinama vaizduotė, ugdomas atsakingumas, sumanumas, pasitikėjimas savo jėgomis. Tokiu būdu auginamas geresnis ir laimingesnis žmogus.

3. MOKYTOJŲ IR KITŲ SPECIALISTŲ PASIRENGIMAS

Skyriuje dirba kvalifikuoti mokytojai ir specialistai: mokytojai, meninio ugdymo mokytojas, specialusis pedagogas, logopedas, socialinis pedagogas. Mokytojai turi aukštąjį išsilavinimą. Vienam mokytojui suteikta mokytojo metodininko kvalifikacinė kategorija. Mokytojai tobulina ir plėtoja tokias naujas kompetencijas: vadybinė kompetencija, pokyčių valdymas, komandinio darbo gebėjimai, mentoriavimas, projektų kūrimas ir valdymas, mokymasis mokyti ir mokymasis iš patirties. Tai užtikrina ugdymo proceso kokybę, šiuolaikinės visuomenės poreikių išsiaiškinimą ir patenkinimą. Mokytojai nuolat atnaujina savo žinias, ugdomi ir plėtoja bendrąsias kompetencijas, tobulina ir plėtoja specialiąsias profesines kompetencijas. Šios kompetencijos įgalina pedagogą analizuoti savo veiklos efektyvumą, nepaliaujamai ieškoti naujų alternatyvų ir galimybių tobulėti.

4. REGIONO IR ĮSTAIGOS SAVITUMAS

Užvenčio krašte gausu kultūrinio paveldo: Ventos upė, jos istoriniai slėniai ir vingiai, senas malūnas, Nepriklausomybės akto signataro Jono Smilgevičiaus dvaro sodyba, senasis parkas, po kurį vaikščiojo Šatrijos Ragana ir Žemaitė. Tai nulemia savitą įstaigos kultūrą, kurią puoselėja visa bendruomenė. Branginamos, gilinamos ir skleidžiamos senos įstaigos tradicijos: adventiniai gerumo vakarai, rudenėlio šventės ir liaudiškos vakaronės su Užvenčio bendruomene (krašto dainos, šokiai, senosios valgio gaminimo tradicijos, laužų kūrenimas ir žaidimai prie jų), Užgavėnių šventės su miestelio bendruomene, kultūros centru, bendri renginiai su kraštotyros muziejumi), baigiamieji koncertai Užvenčio kultūros centre, teminės popietės miesto bibliotekoje, bendros talkos su Užvenčio seniūnija, tėvų darbų parodos „Kuriu tautinį kostiumą“ ir Užvenčio miesto skvero apželdinimas (tėvai nupirko sodinukų, vaikai sodino, laistė, prižiūrėjo).

Ugdymo įstaigoje įrengtos edukacinės erdvės:

- muzikos salė;
- judrios veiklos kambarys;
- atsipalaidavimo zonos;
- erdvios grupės;
- vidiniame kieme įrengtos žaidimų aikštelės, laipiojimo zonos, sporto aikštynas, krepšinio aikštelė.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius yra šiuolaikinė, atvira pokyčiams ikimokyklinė įstaiga, kurios prioritetinė kryptis – vaikų sveikatos saugojimas ir stiprinimas. Įgyvendinant Sveikatos ugdymo programą, taikomos natūralios vaikų sveikatą stiprinančios priemonės: 1 kartą per mėnesį vyksta sveikatos valandėlės, edukacinės valandėlės veda Visuomenės sveikatos biuro specialistė. Nuolat rengiamos sveiko maisto dienos, organizuojami sporto, aktyvaus poilsio renginiai. Įstaiga dalyvauja Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigų projekte „Lietuvos mažųjų žaidynės“. Siekiant pagerinti vaikų mitybą, formuoti sveikos gyvensenos įgūdžius dalyvaujama ES remiamose programose „Pienas vaikams“ ir „Vaisiai Jums“.

5. TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI

Tėvų ir mokytojų bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu. Abipuse pagarba ir dėmesiu garantuojama ugdymo kokybė. Bendraujant su ugdytinių šeimomis, kuriama stipri ir atvira bendruomenė, įstaigos kultūra, vertybės, tradicijos, užtikrinama ugdymo taša ir kokybė, siekiama lyčių lygybės galimybių. Atsižvelgiama į šeimos poreikius, pasiūlymus, išsakytą nuomonę, diegiamas sąmoningas požiūris į įstaigos veiklą – daroma tai, kas tėvams yra priimtina. Visi klausimai, susiję su vaikų ugdymu, auklėjimu, sveikatos saugojimu ir stiprinimu, ugdymosi aplinkos kūrimu, sprendžiami kartu su šeima. Leidžiama šeimai pačiai pasirinkti jai priimtinius dalyvavimo grupės veikloje ir įstaigų gyvenime būdus. Nuoseklios bendravimo ir bendradarbiavimo formos ir būdai tarp šeimos ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos yra svarbi paramos šeimai dalis, padedanti ugdyti vaikus, užtikrinanti švietimo plėtotę didinant prieinamumą, tęstinumą ir socialinį teisingumą. Vaikų ir tėvų poreikius geriausiai iliustruoja humanistinių, demokratinių, etnokultūrinių ugdymo teorijų sintezė.

Siekama:

- Pažinti įstaigą lankančių vaikų šeimas (susirinkimai, atvirų durų dienos, šventės, išvykos, pokalbiai).
- Rinkti informaciją apie emocinę, socialinę ir kultūrinę vaikų aplinką (apklausos, stebėjimai, susitikimai).
- Žinoti vietos bendruomenės vertybes, kultūrą, istoriją.
- Numatyti vaiko ugdymo darną garantuojančias sąlygas (teigiamų santykių plėtra, savitarpio pagalba ir supratimas).
- Sudaryti sąlygas tobulinti kompetencijas. Kiekviena šeima, leisdamą vaiką į ugdymo įstaigą, nori, kad būtų derinami šeimos ir įstaigos interesai, būtų pateisinti jos siekiai bei lūkesčiai, t. y. jog ugdymas remtųsi šeimos kultūra, tradicijomis. Tėvai tikisi, kad vaikai įgis savarankiškumo, bus saugūs, mylimi ir gerbiami, auklėjami tautiškumo dvasia, tinkamai parengti mokyklai.

Už vaiko ugdymą turi būti atsakingi ir tėvai, ir mokytojai. Visų atsakomybė turėtų būti abipusė, t. y. ikimokyklinė įstaiga ir šeima tampa ugdymo proceso partnerėmis.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyrius savo veiklą grindžia Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d., Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos norminiais aktais, Užvenčio gimnazijos nuostatais, patvirtintais Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T-325, Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V-1009 redakcija).

Į ugdymo procesą integruojamos:

- „Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa“, Vilnius, ŠMM, 2006 m. Nr. ISAK-494. Konkreti veikla numatoma Užvenčio gimnazijos „Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos plane“ (Užvenčio gimnazijos direktoriaus 2022-01-10 įsakymas Nr. V-17).

- Tarptautinė emocinių ir elgesio problemų prevencijos programa „Zipio draugai“.

Ugdymo principai – tai pagrindinės idėjos, esminiai reikalavimai, padedantys realizuoti ugdymo procesą. Principais vadovaujamosi iškeliant uždavinius, parenkant ugdymo turinį, metodus, priemones, kuriant aplinką ir prognozuojant ugdymo procesą. Nenukrypstant nuo valstybės numatytos

ikimokyklinio ugdymo krypties, įstaigos ugdymo turinys sudarytas remiantis šiais principais:

- *Humaniškumo* – užtikrinamas asmenybės vystymosi vientisumas. Tikima geraisiais vaiko pradais, jo galiomis įveikti sunkumus.
- *Integralumo* – visos vaiko raidos sritys – fizinė, intelektualinė, emocinė, socialinė – yra neatsiejamos.
- *Pilietiškumo, tautiškumo* – perduodamos, puoselėjamos pilietiškumo, tautos tradicinės kultūros vertybės, pabrėžiant Žemaitijos krašto etninį savitumą.
- *Ritmiškumo* – visas ugdymo(iš) procesas pagrįstas metų, mėnesio, savaitės ir dienos ritmu, nes tai padeda pajusti bendrą žmogaus ir gamtos gyvenimo ritmą.
- *Kūrybiškumo* – vaiko santykis su aplinka formuojamas visame ugdymo(iš) procese, pabrėžiant gebėjimą žinias panaudoti kūrybiškai.
- *Sveikatingumo* – laiduoti sveiką, saugią ugdymosi aplinką, ugdyti nuostatą savarankiškai laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos, poilsio ir maitinimosi ritmo, pratinti saugoti savo ir kitų fizinę bei psichinę sveikatą, švarinti aplinką, saugiai jaustis ir elgtis artimiausioje aplinkoje.
- *Socialumo* – individo ir bendruomenės, skirtingų socialinių sluoksnių, tautybės, rasių, šeimų įvairovės santykio svarba.
- *Patirtinio ugdymo* – pagrindinį vaidmenį atlieka asmeninė patirtis, mokymosi proceso, pažangos ir pasiekimų refleksija.
- *Nuoseklumo ir tęstinumo* – ugdymo turiniu siekiama, kad vaikas darniai pereitų nuo ugdymo(si) ikimokyklinėje įstaigoje prie ugdymosi mokykloje.
- *Inovatyvumo* – įstaigos bendruomenės gyvenime priimamos, įgyvendinamos ir kuriamos naujos idėjos.

Šių principų laikomasi planuojant ugdymo turinį, parenkant metodus ir priemones, kuriant ugdymo aplinką, organizuojant ugdymo procesą, numatant pedagoginės sąveikos būdus, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais), vietos bendruomene ir socialiniais partneriais.

Vertybės:

- Pagarba ir tolerancija šalia esančiam žmogui, sąžiningumas.
- Bendrų susitarimų laikymasis, atsakomybė už savo veiksmus.
- Bendravimas ir bendradarbiavimas nuolat mokantis ir tobulėjant.
- Pilietiškumas – pagarba ir meilė savo tautos ir krašto kultūrai, papročiams ir tradicijoms, dalyvavimas prasmingoje socialinėje veikloje.

III SKYRIUS UGDYMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Tikslas: Gerinti ugdymo(si) kokybę, siekiant vaikų asmenybės ūgties.

1 uždavinys: Plėtoti pagalbą vaikams ugdantis kompetencijas pagal jų individualius poreikius ir galias.

2 uždavinys: Stebėti ir vertinti vaikų nuolatinę ugdymosi pažangą visose ikimokyklinio ugdymo srityse.

3 uždavinys: Tikslingai panaudoti ir turtinti fizinę ir virtualią mokymosi aplinką.

Tikslas: Stiprinti emocinį saugumą įstaigoje, socialinę bei pilietinę asmens atsakomybę ir bendradarbiavimą tarp įstaigos bendruomenės narių.

1 uždavinys: Sistemingai vykdyti nuoseklius vaikų socialinių ir emocinių poreikių tyrimus.

2 uždavinys: Stiprinti gimnazijos bendruomeniškumą, tapatinimąsi su gimnazijos bendruomene.

Tikslas. Modernizuoti ugdymo procesą.

1 uždavinys. Tikslingai ir įvairiapusiškai naudoti pasirinktas virtualias aplinkas, pritaikytas

mokymui(si), bendravimui ir bendradarbiavimui, ir tobulinti darbo įgūdžius, veikiant šiose virtualiose aplinkose.

2 uždavinys. Sistemingai aprūpinti atnaujintomis naujomis ugdymo priemonėmis.

IV SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Ugdymo(si) turinys suprantamas kaip procesas, kurio metu išskiriami du ugdymo(si) lygmenys: numatomas ir įgyvendintas turinys (1 priedas). Ugdymo(si) turinys apibrėžiamas kaip turinio, metodų ir aplinkos visuma. Jame atsispindi, kaip vaikas ugdomas, ką ugdomi, kokias vertybines nuostatas, gebėjimus, žinias ir gyvenimišką patirtį ikimokykliniame amžiuje įgyja veikdamas (žaisdamas, judėdamas, bendraudamas, pažindamas, kurdamas), kokia mikroaplinka, socialinė įtaka.

Ugdymo turinys – orientyras, nevaržantis mokytojo, leidžiantis jam kūrybingai organizuoti veiklą, ją įvertinti ir koreguoti, atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio ypatumus, ugdytinių patyrimą, žinias, gebėjimus, galimybes, interesus, poreikius, vaikų fizines, emocines, intelektines galias, vaiko bei grupės individualumą, stengiantis, kad kiekvienas ugdytinis pasiektų vis aukštesnę savo vystymosi pakopą.

Integruojami STEAM (gamtos mokslai, technologijos, inžinerija, menai, matematika) metodikos elementai.

Ikimokyklinio ugdymo programos turinys sudarytas iš aštuoniolikos lygiaverčių ugdymosi pasiekimų sričių, išskirtų atsižvelgiant į vaiko raidos bei ugdymosi ypatumus („Ikimokyklinio amžiaus vaiko aprašas“, 2016 m.). Aštuoniolika ugdymosi sričių apima svarbiausius vaiko nuo 1 metų iki 6 metų pasiekimus, kurie sudaro pamatą sėkmingai kompetencijų – socialinės, sveikatos, pažinimo, komunikavimo, meninės ir mokėjimo mokytis – plėtotei (1 priedas).

Dvi ugdymo sritys – *Informatinio mąstymo ir skaitmeninio raštingumo ugdymo* bei *Inžinerinio ugdymo* – išskiriamos, atsižvelgiant į NŠA projekto „Inovacijos vaikų darželyje“ metodiniuose rinkiniuose inovatyviam ikimokykliniam ugdymui mokslininkų ir praktikų siūlomas idėjas.

Ugdymo metodai

Ugdymo metodai parenkami atsižvelgiant į ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų poreikius, interesus, amžių, padedantys įvertinti vaikų pasiekimus, atskleidžiantys jų asmeninius ir socialinius gebėjimus, galimybes, specialiuosius poreikius, šeimos lūkesčius. Metodus mokytojai gali rinktis laisvai, lanksčiai, kūrybiškai taikyti, planuodami veiklą ir parinkdami ugdomąją medžiagą. Pagrindinis ikimokyklinio ugdymo metodas bei natūralus vaiko ugdymosi būdas yra žaidimas, kuris skatina vaiko interesus, teigiamas emocijas, padeda formuoti socialiniams įgūdžiams, natūraliu būdu sukonzentruoti dėmesį į ugdomąją veiklą.

Tradiciniai ugdymo metodai:

žodinis metodas – suteikiantis galimybę perduoti ir priimti informaciją (pasakojimai, pokalbiai, aiškinimas);

praktinis metodas – vaikams padeda pažinti ir suprasti juos supančią aplinką, ugdytis gebėjimą atlikti vienus ar kitus veiksmus per praktinę veiklą;

vaizdinis metodas – nukreiptas į vaizdinių apie vaikus supančio pasaulio objektus ir reiškinius formavimą, tikslinimą;

probleminis metodas – skatina ieškoti bendrų, priimtinių sprendimų, daug kalbėti, aiškintis;

kūrybinis metodas – sudaro sąlygas vaikams reikšti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų, kurti meninius projektus;

situacinis-spontaniškas – mokytojas keičia numatytą veiklą pagal iškilusią vaiko idėją, sumanymą, problemą, kūrybiškai panaudoja ugdymui netikėtai susidariusią situaciją;

tiriamasis metodas – skatina stebėti, eksperimentuoti, analizuoti meninius-kūrybinius darbus.

Netradiciniai (aktyvieji) ugdymo metodai:

„*Ryto ratas*“ – vaikai dalijasi namų naujienomis, savaitgalio įspūdžiais, aptaria, ką turi nuveikti per dieną, veiklos priemones;

„*Autoriaus kėdė*“ – dalinasi mintimis, išklauso kitų, ugdomas aktyvumas, lavinama kalba, pratinami būti dėmesingi grupės draugams;

„*Minčių lietus*“ – išreiškia nuomonę, norus, siūlomas idėjas. Tikslas – pateikti klausimą ir skatinti vaikus siūlyti kuo daugiau galimų sprendimų, siekiant gauti greitų ir neapmąstytų atsakymų, originalių minčių;

diskusijos – skatinamas vaikų bendravimas tarpusavyje, atsakant vienas kitam į iškilusius klausimus;

taisyklės – kuriamos kartu su vaikais, būtinas nuoseklumas, gerai apgalvoti. Jos gali būti keičiamos, papildomos, informuojami tėvai;

modeliavimas – įgyjama praktinės veiklos įgūdžių, patirties stebint kito veiklą;

inscenizavimas – jo metu vaikams siūloma įsivaizduoti ir įsijausti į kurį nors veikėją, ugdytiniai laisvai reiškia savo mintis, jausmus, išsako nuomonę;

išvykos-ekskursijos – skatina grupinį bendravimą, savo elgesio kontroliavimą būnant kartu, suteikia naujų žinių, plečia patirtį;

žaidimai-kūrybinė raiška (švenčių organizavimas) – skatina teigiamas emocijas, bendravimą ir bendradarbiavimą bendros veiklos metu;

stebėjimas – ugdo vaiko pastabumą, leidžiantį jam orientuotis, ugdoma meilė jį supančiam pasauliui, skatinamas vaiko natūralus smalsumas;

projektų metodas – skatina pasireikšti vaikų kūrybiškumą, jie vienas kitą konsultuoja, ugdomas gebėjimas surasti naudingą informaciją ir ją pasinaudoti.

Metodai nėra statiški, jie papildomi, atnaujinami atsižvelgiant į vaikų poreikius, pedagogo sumanymus, valstybines, vietas, šeimos rekomendacijas, naujausią literatūrą, informacinę medžiagą, mokytojų gerą patirtį ir kita.

Priemonės ir ugdymo(si) aplinka

Ugdomoji aplinka yra svarbiausias vaiko ugdymo(si) veiksnys.

Ugdymo(si) aplinka yra funkcionali, saugi, higieniška ir estetiška, kurioje vyrauja šilti, emociškai saugūs, tolerancija, laisvu pasirinkimu ir atsakomybe, lankstumu ir kūrybiškumu grindžiami tarpusavio santykiai tarp vaikų, vaikų ir ugdytojo, tarp visų įstaigos bendruomenės narių. Ugdymo erdvė – griežtai neapibrėžta, ją lemia ugdymo tikslai, uždaviniai, turinys. Ugdymas kuriant ir keičiant aplinką suteikia mokytojui galimybę daryti aktyvų poveikį vaikų ugdymuisi, paskatinti įdomesnei veiklai, išbandyti įvairesnes priemones ir žaidimus, palengvinti vaikams orientavimąsi renkantis veiklą, pateikiant laisvai prieinamas priemones. Vaikas geriausiai vystosi tada, kai turi galimybę pats rinktis patirties kaupimo būdą, t. y. vietą, žaislus, ugdymo(si) priemones, įrankius, kurti ir keisti aplinką pagal savo sumanymus, norus. Svarbu, kad vaikui būtų leidžiama kartu su pedagogu vystyti idėjas apie ugdymo aplinkos kūrimą, apipavidalinimą, kad visi jaustųsi prisidėję.

Mokytojai, tinkamai ir tikslingai parinkdami ugdymo priemones, laikosi priemonių atrankos principų, atsižvelgia į vaikų veiklos sritis (žaidimas, judėjimas, komunikavimo, meninė, pažintinė, praktinė veikla) bei siekia, kad priemonės atliktų šias funkcijas:

- tenkinti vaiko poreikį žaisti, bendrauti, bendradarbiauti;
- skatinti pažinti, tyrinėti, eksperimentuoti, spręsti problemas;
- ugdyti vaiko savarankiškumą, saviraišką, kūrybiškumą, meninių gebėjimų ugdymąsi, skatinti estetinius pojūčius;
- sudaryti sąlygas plėtotis vaiko kultūrai, poreikiams, pomėgiams, interesams;
- ugdyti norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą;
- tenkinti vaiko judėjimo poreikį ir padėti atsipalaiduoti.

Ugdymo priemonių atrankos principai:

- tikslingumo – padeda siekti ugdymo tikslo, uždavinių įgyvendinimo;
- konstruktyvumo, pozityvumo – atlieka ugdantį, skatinantį, motyvaciją žadinantį, į pažangą orientuojantį vaidmenį;
- veiksmingumo – kiek priemonės yra veiksmingos, ar jos padeda ugdyti vaiko kompetencijas;
- ekonomiškumo – kiek laiko jos tarnauja, ar atsiperka priemonės kaina siekiant tikslo;
- įvairovės ir kaitos – įvairios ugdymo priemonių grupės: kiek jos atitinka minimalius ir optimalius, įprastus ir specialiuosius vaikų ugdymosi poreikius; kaip pasirenkamos atnaujinant ugdymo(si) aplinką, kaip dažnai ir tikslingai atnaujinamos, kiek atitinka individualaus ir bendro naudojimo poreikius.

V SKYRIUS UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimas – neatsiejama ugdymo proceso dalis. Tai nuolatinės informacijos apie vaiko esamus gebėjimus bei daromą pažangą atskirais amžiaus tarpsniais kaupimas. Kaupiami duomenys apie vaiko pasiekimus leidžia palyginti jo gebėjimus mokslo metų pradžioje, pabaigoje ir numatyti tolesnio ugdymo(si) gaires.

Vertinimo paskirtis – padėti vaikui tobulėti, atskleisti, ką jis žino ir gali. Vertinimas padeda:

- pažinti vaiką, jo individualybę (poreikius, interesus, pomėgius, galias, charakterio ypatumus);
- nustatyti pasiekimų lygį, daromą pažangą ir skatinti jo ugdymąsi;
- išsiaiškinti vaikus, kurie turi specifinių poreikių;
- numatyti ir planuoti tolesnio ugdymo perspektyvas individualiai kiekvienam vaikui ir vaikų grupei, vaiko ugdymo(si) perspektyvas;
- reflektuoti įgyvendintus programos tikslus, uždavinius;
- apibendrinti sukauptą vertinimo informaciją, koreguoti ugdymo planus;
- pateikti įdomios, naudingos informacijos apie vaiką tėvams ir kitiems ugdytojams.

Vertinimo procesas

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriuje vertinimas vyksta pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimo aprašą. Vaiko pasiekimai vertinami pagal 18 vaiko ugdymosi pasiekimų sričių, išskirtų siekiant visuminio vaiko asmenybės ugdymosi ir atsižvelgiant į vaiko raidos bei ugdymosi ypatumus. Pasiekimų sritys yra lygiavertės. Jos apima visus svarbiausius vaiko nuo gimimo iki šešerių metų pasiekimus, kurie sudaro pamatą sėkmingai kompetencijų – socialinės, sveikatos, komunikavimo, meninės – plėtotei priešmokykliniame ugdyme. Vaiko ugdymosi pasiekimų sričių visuma laiduoja sėkmingą vaiko asmenybės ugdymąsi.

Gerai vaiko ugdymosi pasiekimai:

- fizinio aktyvumo ir kasdieninio gyvenimo įgūdžių srityse garantuoja vaiko asmens gerovę – stiprina vaiko sveikatą, sveikos gyvensenos įgūdžius, gerina jo emocinę savijautą, tobulina vaiko judesius bei laikyseną, didina jo ištvermingumą;
- savivokos ir savigarbos, emocijų suvokimo ir raiškos, savireguliacijos ir savikontrolės srityse svarbūs vaiko pasitikėjimui savimi, geranoriškumui ir empatijai, didina vaiko veiklos tikslingumą, planingumą, ištvermę, gebėjimą įveikti kliūtis;
- santykių su suaugusiaisiais ir bendraamžiais srityse padeda vaikui išmokti būti greta ir kartu su kitais, lengviau prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos, įgyti lyderio savybių;
- sakytinės ir rašytinės kalbos srityse padeda vaikui pažinti aplinkinį pasaulį, tenkinti bendravimo ir savireguliacijos poreikį, keistis sumanymais, idėjomis, perimti tautos kultūros paveldą bei

gimtosios kalbos modelį, kloja vaiko mokymosi pagrindus;

- aplinkos pažinimo srityje padeda vaikui orientuotis kasdienio gyvenimo situacijose, suprasti gamtinę ir sociokultūrinę aplinką, žadina pagarbą gyvybei, meilę gimtinei, skatina norą pažinti, mokytis;
- skaičiavimo ir matavimo srityje laiduoja vaiko mąstymo nuoseklumą, tikslumą ir lankstumą, skatina vaiko norą pažinti ryšių ir santykių tarp daiktų ir reiškinių dėsningumus bei garantuoja sėkmingesnę mokymąsi mokykloje;
- estetinio suvokimo ir meninės raiškos srityse praturtina jo vaizduotės ir emocinį pasaulį, plėtoja saviraiškos bei kūrybinės veiklos galimybes, padeda atsiskleisti vaiko individualumui, unikalumui;
- iniciatyvumo ir atkaklumo srityje padeda vaikui susirasti įdomios veiklos, naujos informacijos, įveikti kliūtis ir pasiekti užsibrėžtų tikslų;
- tyrinėjimo srityje padeda stebėti, eksperimentuoti, ieškoti atsakymų į kilusius klausimus, atrasti naujus dalykus, daryti išvadas, t. y. įvaldyti savęs ir aplinkos pažinimo būdus;
- problemų sprendimo srityje padeda vaikui savarankiškai išžvelgti kasdienio gyvenimo ir ugdymosi problemas, rasti tinkamus jų sprendimo būdus ir patirti sėkmę;
- kūrybiškumo srityje išlaisvina vaiko vaizduotę, mąstymą, skatina originalumą bei unikalią saviraišką, prigimtinių talentų plėtojimą;
- mokėjimo mokytis srityje laiduoja mokymosi motyvaciją ir sėkmę, skatina aiškintis, ką jau moka, žino, ką norėtų ir kaip galėtų išmokti.

Vaikas įvertinamas kasmet, rugsėjo ir gegužės mėnesiais. Vertinimą vykdo mokytojai, logopedas, meninio ugdymo pedagogas, tėvai (globėjai).

Vertinimo etapai: vaiko pažinimas, planavimas, duomenų dokumentavimas, informavimas. Kiekviename etape tikslingai atliekamos vertinimo procedūros, padeda surinkti patikimą informaciją, ją interpretuoti ir panaudoti numatant konkrečias kiekvieno vaiko ir vaikų grupės ugdymosi kryptis bei tobulinti ugdymo procesą. Vaikai vertinami 2 kartus per metus (rudenį ir pavasarį). Pirmas vertinimas atliekamas iki rugsėjo 31 d., antras vertinimas – iki gegužės 15 d. Tarpiniai vertinimai atliekami, jeigu išryškėjo didelės ugdymo(si) spragos.

Vertinimo metodai:

- stebėjimas – kryptingas ir tikslingas vaiko veiklos stebėjimas padeda pedagogui laiku ir tinkamai vertinti vaiko pasiekimus ir pastebėti gebėjimų augimą. Stebimas vaiko elgesys, kuris atspindi jo norą ugdytis, siekti naujų dalykų; vaiko elgesys sudėtingose, konfliktinėse situacijose; vaiko santykiai skirtingose aplinkose įvairių situacijų metu; vaiko individualios savybės (interesai, polinkiai);
- pokalbiai su vaiku vyksta natūraliai. Skatinamas kalbėti arba leidžiama vaikui pasirinkti laiką, kada jis norėtų pasikalbėti;
- vaiko veiklos ir kūrybos darbų analizė padeda suprasti vaiko gebėjimų raidą ir parengti tolesnes jo ugdymo gaires. Vaiko kūrybiškumą, meninio suvokimo ir raiškos įgūdžius galima įvertinti atliekant vaiko veiklos rezultatų analizę;
- vaiko elgesio faktų analizė. Stebimas vaiko elgesys įvairiose kasdienėse situacijose, žaidybinėje ir kitose vaiko veiklose. Vaiko elgesys stebimas nuolat, analizuojami stebėjimo rezultatai, daromos apibendrinančios išvados;
- atskirų situacijų aprašymas. Vaikams būdingi temperamento, interesų, pažinimo būdo ir turimos patirties skirtumai. Jie skirtingai pasireiškia įvairiose situacijose. Šios situacijos fiksuojamos ir kaupiamos vaiko pasiekimų aplanke;
- skatinamas įsivertinti save patį, formuojamas supratimas apie jo paties ugdymąsi.

Duomenų apie pasiekimus fiksavimas ir kaupimas.

Ugdymo pasiekimų vertinimo rezultatai pateikiami ataskaitos forma (2 priedas) ir aptariami pokalbiuose su tėvais (globėjais), pedagogais.

Medžiaga apie ankstyvojo amžiaus vaiko pasiekimus kaupiama „Vaiko aplankale“, kuri rengiant mokytojams talkina tėvai (globėjai), logopedas ir kiti specialistai. „Vaiko aplankale“ aprašomi vaikų pasiekimai, pažangos, elgesio ypatumai, bendravimas su bendraamžiais, suaugusiais, nurodomi kiti gebėjimai. Aplankalai pildomi priklausomai nuo situacijos: adaptaciniu laikotarpiu dažniau, vėliau – kartą per ketvirtį. Tai gali būti: vaiko dailės ir kiti darbeliai, vaiko amžių atitinkančių užduočių atlikimas pagal auklėtojų parengtas formas, sukurtos knygelės, vaiko klausimai, pasakojimai, samprotavimai, žodinė kūryba, išsakyta kūryba, vaiko rašytinės kalbos pavyzdžiai, specialistų komentarai, tėvų pastebėjimai, nuotraukos, pedagogų informacija apie vaiko adaptacijos ir ugdymo(si) ypatumus pagal ugdytinas kompetencijas. Į pasiekimų vertinimo veiklą įtraukiami ir patys vaikai – atlieka įvairias užduotis, atitinkančias jų amžių, žinių ir gebėjimų lygį.

VI SKYRIUS NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

- Coughlin P. A., Ilonsen K. A. Į vaiką orientuotų grupių kūrimas. Knyga auklėtojais. Vilnius: 1997.
- Dodge T. D., Rudick S., Berke K. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. 2008.
- Dodge T. D., Colker J. L., Heroman C. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. 2002.
- Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
- Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2015.
- Gražienė V., Rimkienė R. Ikimokyklinio ugdymo programa pedagogams ir tėvams. Vilnius: 1991.
- Monkevičienė O. Naujojo ugdymo turinio bei kūrybinio jo įgyvendinimo būdų psichologinės-pedagoginės ištakos. Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. I dalis. Vilnius: Leidybos centras.
- Monkevičienė O. Užsienio valstybių ikimokyklinio ugdymo programų modeliai. Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. II dalis. Vilnius: Leidybos centras, 1995.
- Priešmokyklinio ugdymo turinio įgyvendinimas. Metodinės rekomendacijos. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2004.

Šaltiniai

- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 2011, Nr. 38-1804).
- Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. rugpjūčio 20 d. nutarimas Nr. IX-1569 „Dėl Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 52-2316).
- Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, ratifikuota 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983.
- Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, 1998.
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. 1374 „Dėl priešmokyklinio ugdymo koncepcijos“.
- Ankstyvojo ugdymo vadovas / Monkevičienė O. (sud.). Vilnius: Minklės leidyba, 2001.
- Vaikų darželių programa „Vėrinėlis“. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2003.
- Bendroji priešmokyklinio ugdymo ir ugdymosi programa. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2003.
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. ISAK-627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“ (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V-1009 redakcija (Žin., 2011, Nr. 71-3448)).

Kelmės rajono Užvenčio
Šatrijos Raganos gimnazijos
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo
skyriaus Ikimokyklinio ugdymo programos
„Spalvotu vaikystės taku“
1 priedas

UGDYMO TURINYS

Rugsėjis

Mažais žingsneliais vaikai iš įvairių šeimų, skirtingų poreikių, turinčių skirtingus gebėjimus ir galias, žengia didelio savarankiškumo link. Noras pajauti žaidimo malonumą jungia vaikus į grupę – žaidžiant kuriami planai, kyla ginčai, ieškoma kompromisų, kuriamos taisyklės. Taip mokomasi bendrauti ir bendradarbiauti.

Tikslas. Susipažinti su grupės, darželio patalpomis, jose esančiais daiktais, grupės draugais, darbuotojais, lauko aplinka.

Uždaviniai:

- Sėkmingai adaptuotis naujoje aplinkoje, laikytis sutartų taisyklių, tvarkos.
- Kurti šiltą mikroklimatą grupėje, bandyti spręsti išskylančias santykių problemas, mandagiai bendrauti ir bendradarbiauti tarpusavyje, padėti draugui.
- Kūrybingai naudoti grupėje esančius daiktus, žaislus ir įvairias priemones.
- Pratintis klausyti – be įtampos, ieškoti informacijos.
- Laikytis dienos režimo.
- Sužinoti apie pavojus aplinkoje, pratintis veikti drauge – grupėje.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Mokyti savarankiškumo, draugiškumo.</p> <p>Pratintis jaustis saugiai, bandyti bendrauti su bendraamžiais, būti kartu.</p> <p>Vartyti grupėje esančias knygutes, aptarti paveikslėlius.</p> <p>Džiaugtis žaislais, juos saugoti, globoti, pratintis dalintis su draugais.</p> <p>Pasakoti apie žaislus, siekiant sužadinti vaikų jautrumą.</p> <p>Pratintis prie tvarkos, pažaidus padėti į vietą.</p>	<p>Pratintis būti su bendraamžiais ir suaugusiaisiais be namiškių, tinkamai elgtis, emocionaliai prisitaikyti, būti veikliam, aktyviam, draugiškam, savitam, jaustis saugiai. Pratintis laisvai naudotis grupėje esančiais žaislais, atnešti iš namų savo mėgstamą žaislą, dalintis su draugais, mokytis paprašyti ir pasiūlyti kitam, džiaugtis ir tausoti.</p>	<p>Kurti grupės tradicijas, elgesio grupėje ir tarpusavio bendravimo taisykles.</p> <p>Ugdyti pagarbos, tolerancijos aplinkiniams jausmą.</p> <p>Susipažinti su darželio patalpomis, darbuotojais.</p> <p>Pavadinti į grupę atsineštą žaislą, pristatyti jį draugams.</p> <p>Ugdyti mandagaus elgesio įgūdžius tarpusavyje bendraujant, dalijantis žaislais. Džiaugtis</p>	<p>Prisiminti grupės tradicijas, elgesio grupėje taisykles.</p> <p>Skatinti draugišką tarpusavio bendravimą ir bendradarbiavimą.</p> <p>Įsijausti į personažo vaidmenį, „atgaivinti“ savo mėgstamus žaislus, bendrauti su jais kaip su gyvais.</p> <p>Orientuotis veiklos kampelio erdvėje, tinkamai pasirinkti žaidimo su žaislais vietą.</p>

<p>Ugdyti suvokimą, kad šeimoje yra saugus, mylimas, kad juo rūpinamasi.</p> <p>Pratinti reikšti jausmus savo draugams, šeimos nariams.</p> <p>Klausytis smulkiosios lietuvių liaudies tautosakos kūrinėlių.</p> <p>Supažindinti su grupės kambariais, mokyti pavadinti grupėje esančius baldus (stalas, kėdė, durys, spinta).</p> <p>Mokyti atidaryti, uždaryti duris.</p> <p>Pratinti žaisti su grupėje esančiais žaislais.</p> <p>Stengtis įtraukti į žaidimus su žaislais, jais domėtis, pavadinti.</p> <p>Kartu su vaikais skalbti lėlių drabužėlius, taisyti mašinėles.</p> <p>Pasiūlyti atsinešti žaislų iš namų.</p> <p>Išsiaiškinti, kokie žmonės sudaro šeimą, kiek jų yra.</p> <p>Žaisti vaidmeninius žaidimus, susijusius su šeima.</p> <p>Suprasti, vartoti sąvokas, reiškiančias patalpos dalis, žaislus, baldus, indus.</p> <p>Padėti draugui susirasti vietą atsisėsti.</p> <p>Bendrauti tarpusavyje. Mokyti grupėje esančių baldų pavadinimus.</p> <p>Bendrauti, kalbėtis su vaikais, kviesti kartu žaisti, kalbinti žaislus, imituojuant jų balsus.</p> <p>Pažinti žaislus, surasti juos paveikslėliuose, įvardinti.</p>	<p>Gilinti supratimą apie bendruomenę ir žmonių ryšius jame, žinoti kaip galima susidraugauti.</p> <p>Skirti savo, mamos ar tėčio daiktus, kitų vaikų ir bendrus grupės daiktus. Mokėti modeliuoti.</p> <p>Susipažinti su grupe, draugais, auklėtojoms, darželiu, sužinoti elgesio taisykles ir jų laikytis. Skirti dėmesį laiko suvokimui (po vasaros ateina ruduo), para ir jos dalys.</p> <p>Tyrinėti, rūšiuoti, išskirti, atrinkti, grupuoti žaislus, trumpai apibūdinant, pavaizduojant judesiu, mimika, garsu, žodžiu.</p> <p>Suvokti regimuosius (spalva, dydis, forma ir t. t.) ir erdvinčius (kur? kame? aukštai, žemai ir t. t.) santykius.</p> <p>Gilinti supratimą apie šeimą ir jos svarbą žmogui, apie draugus (kiemo, darželio) ir elgesį su jais, apie žmonių išorinį ir vidinį pasaulį. Žodžių aukštas–žemas, mažas–didelis, senas–jaunas ir kt. vartojimas. Veikiant atpažinti ir pavadinti daiktus, suskirstyti į mamos, tėčio, savo paties ir bendrus.</p> <p>Nusakyti vietą kur: darželyje ar namie?</p> <p>Skatinti vaikus dalyvauti pokalbyje apie darželį. Aktyvinti vaikų bendravimą su darželio darbuotojais ir</p>	<p>jais, juos saugoti, tausoti.</p> <p>Suprasti, kad šeimoje esame svarbūs, mylimi, gerbiami.</p> <p>Ugdyti pagarbą ir meilę artimiesiems.</p> <p>Prisiminti šeimos šventes, tradicijas.</p> <p>Teisingai pavadinti šeimos narius, gimines (atsižvelgiant į tautos tradicijas).</p> <p>Stebėti artimiausioje aplinkoje esančius žmones, pajusti jų nuotaikas, pokyčius po vasaros. Prisiminti grupėje esančius daiktus, žaislus, atrasti pokyčius, naujoves.</p> <p>Susipažinti su žaislų savybėmis, grupuoti juos pagal nurodytą pedagogo savybę (mediniai, plastmasiniai ir pan.), pajusti jų nuotaiką.</p> <p>Lavinti skaičiavimo įgūdžius. Žaidžiant vaidmeninius žaidimus, mokytis bendrauti tarpusavyje.</p> <p>Aiškintis ir suprasti tėvėlių rūpinimąsi šeimos gerove, jų darbus namuose, profesijas, laisvalaikio organizavimą šeimai.</p> <p>Pajusti atsakomybę, žinoti ir atlikti savo pareigas, darbus.</p> <p>Pokalbio metu supažindinti su grupėje esančiais daiktais, žaislais, skatinant taisyklingai juos pavadinti, plėsti</p>	<p>Mėgautis persirengimu, išoriniu pasikeitimu įsijausti į šeimos narių ir draugų vaidmenį. Atkurti būdingą kūno pozą, eiseną, mimiką, balso toną.</p> <p>Atkreipti dėmesį į pokyčius grupėje, kaip pasikeitė draugai.</p> <p>Prisiminti darželio adresą, pavadinimą, grupės pavadinimą.</p> <p>Pajusti istorijos tėkmę, techninių sprendimų tobulėjimą.</p> <p>Prisiminti, kokie žaislai buvo mūsų tėvėlių, o su kokiais vaikais žaidžia dabar.</p> <p>Vartyti šeimos albumus. Atkreipti dėmesį į šeimos narių darbus, profesijas.</p> <p>Papasakoti, kuo užsiima šeimos nariai.</p> <p>Įtvirtinti ir plėsti sąvokas „žaislas“, „indai“, „įstaigos darbuotojų profesijos“, taisyklingai juos įvardinti (pritaikyti priesagas -ėjas, -ėja).</p> <p>Apibūdinti įstaigos darbuotojų atliekamus darbus, ugdyti jiems pagarbą, dėkingumą.</p> <p>Skatinti taisyklingai tarti daugiaskieminius žodžius.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su žaislais, žaidimais.</p> <p>Skatinti vaikų tarpusavyje bendravimą, pasakojant apie savo</p>
--	---	---	--

<p>Suvokti save (vardas, lytis), įsiminti draugų vardus maloniai į juos kreiptis.</p> <p>Kartu apžiūrėti savo ir draugų šeimų nuotraukas, pavadinant artimiausius šeimos narius.</p> <p>Supažindinti, kaip nueiti į salę.</p> <p>Stebėti, kaip vaikai jaučiasi naujoje aplinkoje.</p> <p>Tyrinėti judėjimo aplinką.</p> <p>Mokyti saugaus elgesio salėje su spalvotu inventoriumi.</p> <p>Leisti patiems vaikams, pasiėmus mėgstamą žaisliuką, nukeliauti į salę, kartu su juo judėti nurodytomis kryptimis.</p> <p>Žaisti su atsineštais žaislais grupėje ir lauke.</p> <p>Mokyti eiti didelėje ir ribotoje erdvėje.</p> <p>Mokyti judėti vorele, poromis, nesistumdant, salės pakraščiais pagal daiktinius orientyrus.</p> <p>Lavinti orientaciją erdvėje.</p> <p>Supažindinti su popieriumi, teptuku, akvarele, plastilinu.</p> <p>Bandyti ant popieriaus lapo brėžti linijas, daryti dėmes.</p> <p>Piešti ir aplikuoti mėgstamus žaislus, atributiką, susijusią su žaislais.</p> <p>„Kepti pyragus“ žaisliukų vaišėms.</p> <p>Tyrinėti įvairias piešimo, tapymo galimybes.</p>	<p>bendraamžiais. Turtinti aktyvųjų ir pasyvųjų žodyną įstaigos darbuotojų profesijų pavadinimais. Žaidžiant žaidimus apie darželį, skatinti vaikus įsiklausyti į tekstą ir judesiais išreikšti jo turinį, pagal gebėjimus kartoti teksto žodžius.</p> <p>Stebėti grupės aplinką, pavadinti žinomus žaislus. Skatinti žaidžiant tarpusavyje kalbėtis, džiaugtis žaislais, padrašinant pasyvius vaikus.</p> <p>Žaidžiant žaidimus pratintis laisvai judėti erdvėje, nesusidurti su grupės draugais.</p> <p>Įsitikinti, kaip galima judėti (pralįsti, perlįpti kliūtį, nušokti nuo paaukštino. Ugdyti asmeninės higienos įgūdžius.</p> <p>Imituoti žaisliukus kūno poza, gestu įsitikinant, kaip žaisliukas gali šokinėti, judėti; veikiant kartu su juo atrasti įvairius judėjimo būdus, kryptį, tempą.</p> <p>Ridenti sviedinį pro vartus vienas kitam, mesti pirmyn ir bėgti jo pasiimti. Ritantis su draugu išbandyti, kaip gali judėti visas kūnas.</p> <p>Nuosekliai laikytis vaiko dienos ritmo.</p> <p>Skirti savo asmeninius higienos reikmenis, jais naudotis pagal paskirtį.</p> <p>Lavinti meninę saviraišką piešiant,</p>	<p>sąvokas „žaislai, indai ir pan. Kalbant apie įstaigos darbuotojų profesijas, įtvirtinti ir kalboje vartoti daiktavardžius su priesagomis -ėjas -ėja. Žaidybinėse situacijose su grupės žaislais skatinti vaiko norą bendrauti su bendraamžiais, grupės ir įstaigos ugdytojais.</p> <p>Apibūdinti grupėje esančius žaislus, aptarti, kokius žaidimus galima žaisti su pasirinktais žaislais. Pedagogui bendraujant su vaikais, klausytis jų kalbos, tirti aktyvųjų ir pasyvųjų žodyną, gramatinės kalbos sandarą ir rišlios kalbos lygį.</p> <p>Leisti vaikams savarankiškai veikti su pasirinktomis priemonėmis, saugoti nuo netinkamo elgesio vienas kito atžvilgiu.</p> <p>Patirti judėjimo džiaugsmą, geriau suvokti save, savo kūno judėjimo galimybes. Avalynės svarba kasdieniniame gyvenime.</p> <p>Atlikti veiksmus su pasirinktais žaislais: bėgti, skraidyti, ridenti, mėtyti, įsijausti į atliekamą vaidmenį ir pasirinktus žaislus.</p> <p>Atlikti išraiškingai nesudėtingus gyvūnėlių judesius, į</p>	<p>žaislus. Į pateiktus klausimus atsakinėti išplėstiniais sudėtiniais sakiniais, derinant žodžių galūnes.</p> <p>Aktyviai judėti, įsijausti į žaidimus, žaisti linksmai, gyvai, netrukdyti draugams.</p> <p>Atlikti aktyvius veiksmus su pasirinktomis priemonėmis, improvizaciniai žaidimai.</p> <p>Vaikams siūloma pavaizduoti savo mėgstamų gyvūnėlių – žaisliukų judesius.</p> <p>Pašokti su jais pagal linksmą muziką.</p> <p>Mėgdžioti kitų judesius. Stebėti savo ir kitų judesius veidrodyje, kontroliuoti savo laikyseną.</p> <p>Mokyti įvairiai judėti susikibus poromis, suktis rateliu, atlikti pralindimo pratimus, tobulinti viso kūno judesių koordinaciją.</p> <p>Bendravimo ir bendradarbiavimo pratimai (kas greitesnis? kas stipresnis? ir pan.).</p> <p>Kartu su grupės draugais atlikti nesunkius pratimus lauke.</p> <p>Naudojant įvairią techniką pasigaminti simbolių grupės aplinkai dekoruoti.</p> <p>Įsijungti į muzikinę veiklą dainuojant,</p>
--	--	---	--

	<p>deklamuojant, vaidinant, aplikuojant. Pajusti bendrumo ir asmeninio reikšmingumo jausmą, saviraiškos džiaugsmą. Bandyti išreikšti save dainuojant, įsiklausyti, kaip įvairiai skamba dainuojami vardai žaidžiant susipažinimo žaidimus.</p> <p>Bandyti teptuko ir guašo, plastilino, sauso ir šlapio molio ir kt. galimybes. Šokti su mėgstamais žaisliukais, dainuojant jiems lopšines.</p> <p>Tyrinėti įvairias piešimo, tapymo ant popieriaus, stiklo, asfalto, šaligatvio plytelių ir kt. galimybes. Išmėginti įvairias tūrines medžiagas (molis, plastilinas ir kt.). Mokyti žaisti ratelius.</p>	<p>veiklą įtraukiant įvairius kvėpavimo pratimus.</p> <p>Žaidžiant, sportuojant, pajusti džiugią nuotaiką, bendravimo malonumą. Sugalvoti kuo įvairesnių pasisveikinimų.</p> <p>Įvairiais veiksmis, judesiais vaizduoti, imituoti, pamėgdžioti suaugusiųosius, draugus, pamėgdžioti jų elgesį, pomėgius, eiseną ir pan.</p> <p>Naudojant įvairią techniką išreikšti vasaros išpūdžius. Pajusti džiugią nuotaiką ir bendravimo jausmą žaidžiant žaidimus, grojant muzikos instrumentais. Suvokti, jog muzika gali padėti „pasakyti“ kitam apie save, savo nuotaiką, jausmus.</p> <p>Laisvai pasirinkant menines priemones, vaizduoti savo žaislus (piešti, lipdyti, aplikuoti ir kt.), išmokyti dainelių apie žaisliukus. Groti barškučiais linksmas melodijas.</p> <p>Pavaizduoti savo šeimą, laisvai pasirenkant techniką. Pasirinkus muzikos instrumentą, ritmiškai pritarti imitaciniam grojimui, lavinti kūrybinę vaizduotę žaidžiant muzikinius žaidimus.</p>	<p>grojant, žaidžiant, kuriant melodiją savo vardui.</p> <p>Naudojant įvairią techniką, pasigaminti žaislų grupės kampeliams papildyti. Atlikti kūrybinę improvizaciją.</p> <p>Skambant skirtingo pobūdžio muzikai, kūno judesiais pavaizduoti žaisliukus.</p> <p>Naudojant įvairią techniką, piešti šeimos narių portretus. Atrasti naujas kūno dalis, praturtinti veidus detalėmis. Mokyti pavaizduoti žmogaus judesius. Inscenizuoti pasirinktą lietuvių liaudies dainą, sukuriant imitacinius judesius.</p>
--	---	--	---

Spalis

Ruduo – sodo darbų ir derliaus metas. Gamtos gėrybių gausu ir miške. Sveika ir skanu valgyti vaisius, daržoves ir miško uogas, juk šiose gėrybėse tiek daug visų randamų vitaminų, kurie padeda vaikams augti sveikesniems, stipresniems.

Tikslas. Gilinti žinias apie spalvingiausią ir dosnų gėrybėmis metų laiką – rudenį.

Uždaviniai:

- Suvokti metų laikų kaitą.
- Sužinoti apie rudens gėrybių naudą sveikatai, pažinti jų įvairovę.
- Inicijuoti sveiką mitybą propaguojančią veiklą su vaikais, jų tėveliais.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Ugdyti meilę ir pagarbą duonai. Skatinti vaikų aktyvumą tyrinėjant aplinką. Klausytis vaikų literatūros kūrinių, pasakų apie duonelės auginimą, kepimą. Džiaugtis daržo gėrybėmis. Dalyvauti derliaus šventėje, patiriant teigiamas emocijas. Klausytis trumpų eilėraščių apie daržoves, stengiantis juos įsiminti. Ugdyti pagarbą sunkiai sode dirbantiems žmonėms. Mokyti žaisti lietuvių liaudies ratelius. Skatinti gėrėtis mišku, džiaugtis netikėtomis formomis, gamtos išdaigomis. Klausyti pasakų apie miško žvėrelius jų gyvenimą. Patirti malonumą būnant gamtoje,</p>	<p>Pratintis pagarbiai elgtis su duona, susikaupti valgant ją, žinoti jos vietą kalendorinėse ar šeimos šventėse. Žinoti, kokios sąlygos reikalingos daržovėms auginti, kaip žmogus gali padėti augti ir koku elgesiu gali joms pakenkti. Suprasti, kad sodas – lietuvių sodybos dalis. Sodo nauda ir vieta dvasiniame žmogaus gyvenime. Medis – pagalbininkas buityje, atgaiva žmogui. Medžio gydomosios savybės. Suprasti žmogaus ryšį su gamta, kaupti gyvenimišką patirtį. Padėti vaikui suvokti, kaip augalai prisitaiko prie žiemos sąlygų, išsaugoti gyvybę ir tęsti gyvenimą (numeta lapus ir apmiršta). Supažindinti su įvairių javų grūdais, jų augimo sąlygomis.</p>	<p>Ugdyti pagarbą, dėkingumą žmonėms, auginantiems duoną. Prisiminti duonos gimimo kelią. Palyginti, kaip šis procesas vyko senovėje ir kaip vyksta dabar. Prisiminti duonos reikšmingumą lietuvių liaudies papročiuose ir tradicijose. Ugdyti meilę gamtai, išauginančiai tokią augalų įvairovę. Skatinti globoti įvairius augalus – ne tik naudingus žmogui, bet ir puošiančius aplinką. Prisiminti, kokias dovanas randame sode, džiaugtis jų gausa, įvairove. Suvokti sodo ir jo teikiamos naudos svarbą lietuvių kultūroje per lietuvių tautosakos kūrinius. Pajusti miško nuotaiką, sukuriant miško įvaizdį grupėje, kitoje įstaigos vietoje. Stengtis pajusti didingumo,</p>	<p>Išsiaiškinti duonos gamybos procesą. Prisiminti duonos svarbą žmogaus gyvenime, lietuvių liaudies papročiuose ir tradicijose. Ugdyti pagarbą duonai, mandagaus elgesio prie stalo įgūdžius. Skatinti vaikus pajusti pagarbą žmogaus darbui, pastangoms, kad darže išaugtų gausus daržovių derlius. Suvokti darbo svarbą žmogaus gyvenime. Pratintis teisingai įvardinti vaisių skonį, išvaizdą, kvapą, darbo, atliekamo sode, veiksmus. Skatinti vaikus pajusti slėpiną miško gyvenimą, pagarbą medžiui, jo teikiamai naudai. Siūlyti vaikams pastebėti spalvas visur: gatvėje, gamtoje. Tegul pamato spalvų ir atspalvių gamą, jų derinius, kontrastus, tegul džiaugiasi</p>

<p>žaidžiant su nukritusiais lapais, skatinti dalintis išpūdžiais, reikšti emocijas.</p> <p>Lyginti įvairius duonos, pyrago kepalėlius.</p> <p>Stebinti paveikslėlius išsiaiškinti, iš kur ir kaip atsiranda duonelė.</p> <p>Išsiaiškinti, kur ir kokios daržovės auga.</p> <p>Įsitikinti, kad jutimo organai padeda geriau jas pažinti.</p> <p>Mokyti pažinti vaisius, juos tyrinėti, skanauti, lyginti, atrandant skirtumus ir panašumus.</p> <p>Tyrinėti turimą grupėje gamtinę medžiagą.</p> <p>Liečiant, uodžiant pajusti jų skirtumus.</p> <p>Susipažinti su miške augančiais augalais ir jo gyventojais.</p> <p>Pastebėti ir įsidėmėti rudens spalvas, orų permainas, augalų ypatumus.</p> <p>Tyrinėti ir lyginti medžių, krūmų lapus.</p> <p>Stebėti, kaip pjaustoma duona.</p> <p>Pasiūlyti visiems paragauti, pasidomėti: ar skani?</p> <p>Klaudyti pedagogo pasakojimo apie duonelės kelią iki mūsų stalo. 2–3 žodžiais atsakyti į pedagogo klausimus.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais ir jų</p>	<p>Sužinoti ilgą duonos kelią iki mūsų stalo. Jos svarbą mūsų organizmui, sveikatai.</p> <p>Žodžių, turinčių praeities reikšmę (iš senų senovės, metai iš metų ir kt.), vartojimas.</p> <p>Metų laikų reikšmę (šią žiemą, šią vasarą, pernai, šiemet, žiemkentys ir pan.).</p> <p>Daržovių įvairovė, jų auginimas, nauda žmogui, gydomosios savybės.</p> <p>Sužinoti, kas darže auga, kuo jos naudingos. Įvardinti žodžiais skonį, išvaizdą, kvapus, darbo veiksmus.</p> <p>Darbas – pagrindinė žmogaus gyvenimo raiška, būties, prasmės forma.</p> <p>Supažindinti su vaiskrūmiais ir vaismedžiais, uogų ir vaisių įvairove.</p> <p>Įvardinti jų spalvą, skonį, formą.</p> <p>Medžių ir krūmų įvairovė.</p> <p>Grybai, samanės, miško uogos, jų augimo sąlygos ir nauda žmogui.</p> <p>Žodžių lapuotis, spygliuotis vartojimas kalboje.</p> <p>Pastebėti pasikeitimus gamtoje, gerėtis spalvingu medžio apdaru, įsidėmėti spalvas ir atspalvius.</p> <p>Būti gamtoje ir stengtis visais pojūčiais pajusti ją.</p>	<p>paslaptį jausmą.</p> <p>Stebėti pokyčius gamtoje įsijaučiant į spalvų įvairovės sukeltą nuotaiką, mokytis išsakyti savo jausmus žodžiais, gestais, mimika.</p> <p>Supažindinti su įvairiomis duonos, pyragų rūšimis.</p> <p>Prisiminti įvairių javų rūšis ir iš kokių grūdų, kokie gaminiai kepami.</p> <p>Duonos reikšmė žmogaus gyvenime.</p> <p>Įvardinti daržoves, aptarti jų spalvą, formą, dydį, skonį.</p> <p>Rūšiuoti daržoves, skaičiuoti, lyginti (pagal spalvą, skonį ir pan.).</p> <p>Ugdyti sveikos mitybos įgūdžius, skatinant vartoti kuo daugiau daržovių.</p> <p>Išsiaiškinti, kokie vaisiai auga mūsų krašte, o kokie šiltesniuose kraštuose.</p> <p>Rūšiuoti sode augančius vaisius pagal pasirinktas savybes (formą, spalvą, skonį, dydį ir pan.).</p> <p>Stebėti artimiausioje aplinkoje augančius medžius, aptarti, kurie jų galėtų augti miške.</p> <p>Prisiminti miško spalvų, garsų, augmenijos įvairovę ir darną.</p> <p>Lyginti, tyrinėti, matuoti, skaičiuoti su mišku susijusią gamtinę medžiagą.</p> <p>Stebėti medžių lapus, suvokiant jų įvairovę,</p>	<p>subtiliais gamtos spalvų deriniais.</p> <p>Vartyti knygeles su darbo įrankių, veiksmų iliustracijomis.</p> <p>Lyginti, aiškintis ir suprasti jų paskirtį bei veiksmo būdą, sudaryti jų panaudojimo seką, orientuojantis į rugio kelią nuo grūdo iki duonos.</p> <p>Įsitikinti, kad žmogaus sumanyti maisto ruošimo būdai (virimas, kepimas) pakeičia daržovių skonį, išvaizdą ir kitas savybes.</p> <p>Sekant pasakas ar istorijas, nuolat prisiminti vaisių skonį ir kvapą, spalvą, dydį, formą.</p> <p>Surūšiuoti daiktus pagal tai, iš ko jie pagaminti.</p> <p>Dėlioti, lyginti, skaičiuoti, matuoti.</p> <p>Atkreipti dėmesį į spalvas ir atspalvius, formas, dydžius, jų panašumus ir skirtumus.</p> <p>Atkreipti dėmesį, kokių spalvų daugiausia būna rudenį.</p> <p>Turtinti žodyną patarlėmis, priežodžiais, mįslėmis, rečiau vartojamais žodžiais: javai, malūnas, kombainas, maišai, rėtis ir kt., skatinti vaikus prisiminti jau turimas žinias ir pratęsti pedagogo pasakojimą taisyklingais žodžių junginiais.</p>
---	--	---	---

<p>junginiais, susijusiais su daržovėmis, jų augimo vieta, spalvų, formų pavadinimais. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais, susijusiais su vaisių pavadinimais, nusakančiais skonio pojūčius (saldus, rūgštus ir pan.). Mokyti atsakyti į klausimus: kas? ką veikia? sakiniais iš 2–3 žodžių. Mokyti įvardinti medžius ir krūmus. Žiūrinėjant iliustracijas, atpažinti ir įvardinti 2–3 rūšių grybus. Balsu imituoti paukščių čiulbėjimą, miško ošimą. Turtinti žodyną žodžiais: ruduo, lapai, klevas, kaštonas, kiršti, eiti, rinkti ir pan., skatinti vaikų tarpusavio bendravimą. Ugdyti ir lavinti ridenimo įgūdžius. Mokyti gaudyti rankomis. Temą atspindintys imitaciniai pratimai. Mokyti bėgti nedidelį nuotolį. Bėgti aplenkiant kliūtis, po signalo, tiksliai apibrėžtoje erdvėje, rankomis atliekant nesudėtingus judesius. Judėti savarankiškai įveikiant kliūtis. Išlaikyti pusiausvyrą</p>	<p>Apžiūrėti, rūšiuoti įvairių medžių lapus, vaisius, sėklas ir bandyti suvokti metų laikų kaitą, augalų gyvybės ratą nuo sėklos dygimo iki vaisiaus subrandinimo, nuo pumpuro skeleidimosi iki lapų kritimo. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: alkanas, ant, bandelė, imti, kepti, tešla, valgyti, kepalėlis ir kt., skatinti vaikus klausytis pasakojimo, atsakyti į klausimus įvardijant veikėjus ir jų atliktus veiksmus. Skatinti vaikus kalbant plėsti sakinius, įvardijant kelis atliekamus veiksmus. Turtinti žodyną žodžiais: agurkas, apvalus, augti, bulvė, daržas, daržovės, didelės, mažos ir pan. Apžiūrint daržoves, aptarti jų formą, dydį, spalvą, skonį, lyginti kiekius. Skatinti kalbėti 3–4 žodžių sakiniais, atsakyti į klausimus: ką darau? ką darai? kiek? kodėl? Kalbant taisyklingai vartoti žodžius, derinti galūnes. Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais: sodas, obelis, slyva, kriaušė, spalva, dydis, forma, vaisiai, nokti, prinokęs ir kt. Kalbant taisyklingai derinti vienaskaitos ir</p>	<p>apibūdinant formas, spalvas. Mokyti įvardinti kuo daugiau atspalvių. Rūšiuoti spalvas į šiltas, šaltas, ryškias, pastelines ir pan. Įtvirtinti augalų gyvybės rato ypatumus, įvairių augalų panašumus ir skirtumus. Turtinti žodyną žodžiais: javai, rugiai, kviečiai, pjauti, duonos riekelė, pluta, minkštas, pyragas, kombainas, malūnas ir kt., pokalbio metu skatinti vaikus atsekti duonos gaminimo kelią, vartoti malonius žodžius: duonelė, duona maitintoja ir kt. Apibūdinamojo pasakojimo metu į klausimus skatinti atsakinėti vientisiniu išplėstiniu sakiniu su pažyminiu ir papildiniu. Plėsti sąvoką „daržovės“ daržovių pavadinimais, požymių įvardijimu pagal dydį, spalvą, skonį ir pan. Skirti aplinkos ir kalbos garsus. Tikslinti sąvoką „garsas“, mokyti išgirsti garsą „a“ tariamuose žodžiuose. Skatinti vaikus kalbėti atsakant į klausimus: kas tai? koks? ką darome? ką rauname?, vientisiniu išplėstiniu sakiniu. Plėsti sąvoką „vaisiai“. Turtinti žodyną mūsų krašto vaisių pavadinimais, mokantis</p>	<p>Įtvirtinti duonos, pyrago gaminių taisyklingus pavadinimus. Kalboje skatinti vartoti įvairių linksnių daiktavardžius, būdvardžius, veiksmažodžius. Sąvokos „daržovės“ tikslinimas ir plėtimas daržovių pavadinimais, jų požymiais, klasifikavimas pagal dydį, spalvą, formą, skonį. Plėsti žodyną veiksmažodžiais: rauna, kasa, renka, skina. Apibūdinant daržoves atsakinėti į klausimus išplėstiniu sakiniu su keliais veiksniais ir tariniais. Apibūdinamasis pasakojimas apie daržoves pagal pedagogo pateiktus klausimus. Tikslinti ir plėsti naujais žodžiais sąvoką „vaisiai“ savo ir kitų kraštų vaisių pavadinimais. Kalboje vartoti vyriškos ir moteriškos giminės vienaskaitos būdvardžius ir juos derinti su daiktavardžiais. Mokyti rišliai ir nuosekliai apibūdinti vaisius, atsakant į klausimus: kas tai? koks? kur auga? kada prinoksta? Ir kt. Įtvirtinti sąvoką „miško gėrybės“, skatinti vartoti žodžius:</p>
---	--	---	--

<p>einant sumažintu atramos plotu. Mokyti imitaciniais judesiais derinti rankų ir kojų judesius lipant, šliaužiant, ropojant. Gamtoje vykstančių reiškinių vaizdavimas. Fiziniai pratimai, skatinantys normalią pagrindinių judesių raidą. Iš įvairių plastinių medžiagų minkyti, lipdyti duonos kepalėlius, riestainius ir pan. Kurti rudens gėrybių kompozicijas, panaudojant natūralius dažus (dažyti burokėliu, morka, lapais ir pan.). Apvalių formų piešimas, štam pavimas, atrandant natūralias gamtos formas (štampuoti apelsino griežinėliu, įvairiai supjaustytu obuolio gabalėliu ir kt.). Gaminti darbelius, kompozicijas iš gamtinės medžiagos, skatinti vaikų kūrybiškumą laisvai improvizuojant. Liejant akvarelės dažus, mėginti išreikšti rudens spalvas. Antspauduoti su rankos plaštaka lapus.</p>	<p>daugiskaitos daiktavardžius bei būdvardžius. 2–3 žodžių sakiniams atsakyti į klausimus: kuo skiriasi? kuo panašūs? kada? kiek? kur? Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: ant, arti, augti, aukštai, dygti, medžių ir jų vaisių pavadinimais. Klausantis miško garsų įrašų, skatinti vaikus juos pamėgdžioti. Skatinti vaikus paskoti savo įspūdžius apie mišką, įtvirtinti savaitės temos žodžius, vartojant juos kalboje. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: arti, aukštai, čėža, dabar, lyti, plikas, rudenėlis, medis be lapų, pilkas medis ir kt. Bendraujant stebėti lapus, aptarti jų spalvą, dydį, formą. Lavinti klausos dėmesį, klausytis medžių šlamėjimo, sausų lapų čėžėjimo ir kt., stebėti paveikslus, įvardinti kito asmens atliekamus veiksmus. Imituoti „duonos kelią nuo grūdo iki stalo“ kuo įvairesniais judesiais. Žaisti judriuosius žaidimus. Ugdyti higieninius įgūdžius, įprotį plauti rankas prieš valgį, po valgio skalauti burną vandeniu. Atlikti įvairius pratimus su stilizuotomis ar tikromis daržovėmis</p>	<p>apibūdinti juos pagal dydį, formą, spalvą, skonį. Pokalbio apie sodą metu skatinti vaikus atsakyti į klausimus: kas tai? koks? kokia? kokie? kokios?, vientisiniu išplėstiniu sakiniu. Derinti daiktavardžių ir būdvardžių skaičių ir linksnį. Skatinti vaikus įsidėmėti augalus, kvapus, garsus, įspūdžius įvardinti, apibūdinti žodžiais, žodžių junginiais. Pokalbio metu lavinti dialoginę kalbą, atsakant į klausimus: koks? kokia? kokie?, išplėstiniu sakiniu. Klausantis greitakalbių, mįslių, skatinti vaikus išmokti jas mintinai. Turtinti žodyną žodžiais, reiškiančiais rudens požymius ir vaizdingais posakiais (geltonas ruduo, turtingas ruduo ir pan.), bendraujant skatinti vaikus pastebėti ir įsidėmėti rudens spalvas, orų permainas, augalų pokyčius, pajusti laiko tėkmę, metų laikų seką. Skatinti vaikus kalbėti išplėstiniais sakiniais su keliais pažyminiais ir papildiniais. Naudojant įvairių sportinių inventorių, imituoti ūkininko darbus: kultū, malti, kepti ir t. t., žaidžiant įvairius žaidimus, sportuojant</p>	<p>kraitelė, pintinė, krepšelis, gėrybės, rūšys, statinė, raugti, džiovinti ir pan. Plėsti žodyną uogų, grybų pavadinimais. Skatinti vaikus kalboje vartoti kilmininko linksnio daiktavardžius surieveksmiu ir būdvardžius su priesaga -inis, esamojo ir būtojo laiko veiksmažodžius. Turtinti žodyną rudens požymių pavadinimais: atšalo oras, diena trumpėja, naktys ilgėja, lapai pagelto, krinta ir pan. Vaizdingais posakiais: auksinis ruduo, bobų vasara ir kt. Pokalbio metu skatinti vaikus kalboje vartoti kilmininko ir galininko linksnio daiktavardžius ir būdvardžius, kalbėti raiškiai, nuosekliai, išplėstiniais sakiniais. Sugalvoti kuo įvairesnių estafečių, kurios atspindėtų duonos kelią iki mūsų stalo. Ugdyti pagarbą sunkiam žmogaus, auginančio duoną, darbui. Lavinti mėtymo aukštyn ir į tolį judesius. Taisyklingai paimti ir išlaikyti rankose įvairios formos bei skirtingo dydžio sportinių inventorių, atsineštus daiktus. Skatinti pasitikėjimą savo jėgomis.</p>
---	---	---	---

	<p>(peržengti, apeiti, ridenti, eiti suoleliu ir pan.).</p> <p>Ugdyti mandagaus elgesio prie stalo įgūdžius.</p> <p>Atlikti įvairius pratimus su stilizuotais ar tikrais vaisiais (ropoti, rinkti, pernešti ir pan.).</p> <p>Mokytis sustoti į eilę, į ratą, į vorą, poromis, imituoti vėjo į krūvą supustytus lapus, lapus ant šakelių.</p> <p>Eiti ir bėgti pirštų galais, ant kulnų, keisti judėjimo kryptį, perlipti įvairias kliūtis.</p> <p>Mokytis judėti saugiai.</p> <p>Iš kėglių, dėžučių, kaladėlių sudėtame labirinte ieškoti jo įveikimo būdų: pralįsti pro kliūtis, jas peržengti, prašliaužti, apeiti.</p> <p>Žaisti žaidimus, ugdančius spalvų pažinimą.</p> <p>Piešti patirtus įspūdžius, lipdyti duonos ar pyrago gaminius ar kitaip išreikšti save.</p> <p>Klausyti atliekamos lietuvių liaudies muzikos.</p> <p>Mokytis dainuoti daineles su judesiais.</p> <p>Atrasti ir panaudoti natūralias gamtos sukurtas formas, dažus ir spalvas, pabandyti kurti rudens gėrybių kompozicijas.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus apie daržoves.</p> <p>Inscenizuoti rusų</p>	<p>poromis padėti vaikams prisiminti duonos kelią nuo grūdo iki mūsų stalo. Imituoti įvairių daržovių augimą, skynimą.</p> <p>Tyrinėti ir suprasti, ar galima savo kūnu pavaizduoti daržoves.</p> <p>Aktyvioje veikloje sugretinti daržoves ir jas mėgstantį gyvūną.</p> <p>Vaizduojant vaisius, imituoti kritimą nušokant nuo įvairaus aukščio paaukštinimų (suolelio, kėdutės, gimnastikos sienelės).</p> <p>Įtvirtinti spalvų pažinimą, renkant įvairių spalvų daržoves.</p> <p>Laisvai judėti po salę įsitikinti, kad kūnas gali judėti skirtingu tempu.</p> <p>Atlikti imitacinius pratimus panaudojant siužetą.</p> <p>Lavinti vaikų saviraišką.</p> <p>Atlikti imitacinius pratimus, atspindinčius rudens pokyčius (pučia vėjas, linguoja medžiai, krinta lapai ir pan.).</p> <p>Žaisti judriuosius žaidimus, lavinančius saviraišką, improvizaciją, spalvų pažinimą.</p> <p>Inscenizuoti laisvai pasirinktą literatūros kūrinių, susijusių su duonos gamyba. Išreikšti savo įspūdžius laisvai pasirinktomis priemonėmis.</p> <p>Mokytis lietuvių liaudies ratelių, imitacinių žaidimų skambant muzikai.</p>	<p>Judėti sumažinta plokštuma-takeliu vienas paskui kitą, keičiant judėjimo greitį.</p> <p>Pašokti vietoje siekiant „sodo gėrybės“, rinkti vaisius ir dėti juos į pintines.</p> <p>Atliekant imitacinius pratimus, tobulinti lindimo, perlipimo, peršokimo per kliūtis judesius.</p> <p>Žaisti judriuosius žaidimus panaudojant miško gamtinę medžiagą. Kartu su vaikais eiti pasivaikščioti po „rudeni“.</p> <p>Atliekant imitacinius pratimus, vaizduoti rudens reiškinius, panaudojant kuo įvairesnę sportinę inventorių (spalvotas vėliavėles, kaspinus, kepuraites ir kt.).</p> <p>Žaisti siužetinius žaidimus.</p> <p>Eksperimentuoti su įvairiomis tūrinėmis medžiagomis: plastilinu, moliu, tešla iš miltų, druskos ir vandens.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus.</p> <p>Groti pasirinktais muzikos instrumentais, pritariant muzikai.</p> <p>Panaudoti gamtos sukurtus dažus ir spalvas (dažyti burokėliu, morka, žaliais daržovių lapais).</p> <p>Kurti rudens gėrybių kompozicijas.</p>
--	---	---	---

	<p>liaudies pasaką „Ropė“.</p> <p>Atrasti vaisių ir uogų panaudojimo meninei veiklai galimybes.</p> <p>Pasigaminti barškučius iš įvairių vaisių sėklų ir groti jais, keičiant ritmą.</p> <p>Mokytis naujų dainelių.</p> <p>Medžiai lietuvių liaudies pasakose, poezijoje, mįslėse, dailėje.</p> <p>Piešti, aplikuoti ar kitaip išreikšti save meninėmis priemonėmis.</p> <p>Žaisti vaidybinius žaidimus.</p> <p>Klausyti muzikos, ją aptarti.</p> <p>Mokytis naują dainelę.</p> <p>Patirti grožį atkreipiant dėmesį į augalų įvairovę, harmoniją – ugdytis regimąją atmintį, pažadinant vaikų kūrybinį instinktą.</p> <p>Išbandyti įvairias balso galimybes vaizduojant lietaus šnarėjimą, lapų kritimą, išskrendančių paukščių balsus.</p>	<p>Naudojant įvairias plastinių medžiagų technikas, gaminti daržovių muliažus.</p> <p>Gaminti kompozicijas iš gamtinės medžiagos, atrandant naujas komponavimo galimybes.</p> <p>Lavinti smulkiąją motoriką žaidžiant muzikinius žaidimus.</p> <p>Išbandyti įvairias galimybes liejant ir maišant spalvas, atrandant naujus atspalvius įvairiems vaisiams piešti ir spalvinti.</p> <p>Naudojant įvairias technikas, gaminti vaisių muliažus.</p> <p>Mokytis naujų dainelių, žaisti ratelius. Gaminti įvairius darbelius iš gamtinės medžiagos, miško įspūdžių sukeltas nuotaikas ir įspūdžius išreikšti įvairiomis dailės priemonėmis.</p> <p>Atlikti kūrybines ir didaktines užduotis.</p> <p>Mokytis naujos dainelės. Rinkti gamtinę medžiagą, ruošti ją ilgiau saugoti.</p> <p>Kurti kompozicijas iš gamtinės medžiagos.</p> <p>Ieškoti įvairių spalvų derinių piešiant rudens motyvais. Žaisti lietuvių liaudies ratelius, dainuoti daineles, atlikti kūrybines ir didaktines užduotis.</p>	<p>Ugdyti orientaciją erdvėje, judesių koordinaciją, mokantis šokti.</p> <p>Jungiant punktyrines linijas, atpažinti vaisius. Juos spalvinti.</p> <p>Muzikos instrumentais atlikti smagią „Vaisių polką“, kurti melodijas skaičiuotėmis.</p> <p>Medžio anglimi, vaškinėmis kreidelėmis piešti ant balto popieriaus.</p> <p>Kurti piešinius iš pjuvenų.</p> <p>Naudojant muzikos instrumentus, kurti „Miško pasaką“.</p> <p>Išmėginti įvairias ritmo raiškos galimybes.</p> <p>Klausyti M. K. Čiurlionio simfoninę poemą „Miške“, aptarti muzikos nuotaiką.</p> <p>Piešti pieštukais, flomasteriais, guašu, akvareliniais dažais.</p> <p>Eksperimentuoti, derinti įvairius piešimo būdus ir priemones.</p> <p>Kurti rudeninių lapų šokį skambant valso melodijai, naudojant spalvotas skareles.</p> <p>Mokytis naujų dainelių.</p>
--	---	---	--

Lapkritis

Žmogaus gyvenimą neišvengiamai lydi netektys ir išsiskyrimai – artimo žmogaus netektis, tėvelių skyrybos, sveikatos, darbo praradimas, augintinio netektis ir kt. Tai tenka patirti ir vaikams. Labai svarbu žinoti, kaip elgtis, išgyventi, nebijoti pasidalinti savo jausmais, jeigu reikia, kreiptis pagalbos.

Tikslas. Pažinti Vėlinių papročius, tradicijas. Kaupti patirtį apie augalų, gyvūnų ir žmonių pasirusimą žiemai.

Uždaviniai:

- Sužinoti mirusiųjų pagerbimo papročius, mokėti išreikšti užuojautą.
- Patikėti, kad artimieji ar gerai pažįstami žmonės palankūs ir geranoriški ir gebėti jiems atsakyti tuo pačiu.
- Formuoti saugaus elgesio su ugnimi įgūdžius.
- Skirti metų laikų kaitą pagal gamtinius pokyčius.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Pajusti pagarbą šalia esantiems žmonėms. Skatinti valdyti savo elgesį, emocijas ten, kur reikia rimties ir susikaupimo. Mokyti saugiai elgtis gatvėje, grupėje, jautriai reaguoti į draugų nesėkmes, stengtis jiems padėti. Žaisti foneminę klausą lavinančius žaidimus. Pajusti nuotaikų kaitą, keičiantis lauke orui. Skatinti vaikų aktyvumą, emocionalumą. Žaisti ramius žaidimus, mokantis elementarių taisyklių. Aptarti draugų nuotaikas ir kaip jos atsispindi jų veiduose (linksmas, liūdnas, susiraukęs ir kt.). Tyrinėti grupės aplinką, išsiaiškinant,</p>	<p>Stengtis gyventi pagal tradicinės dorovės nuostatas, pajusti dvasinį ryšį su mirusiais. Mokyti pagarbos mirusiesiems, juos atminti, susikaupti prie kapo. Mokėti saugoti savo ir šalia esančiųjų sveikatą, poilsį ir ramybę, tinkamai prižiūrėti kūną, nesudaryti pavojingų situacijų. Pastebėti gamtoje ir žmonių aprangoje rimties metą. Atrasti skirtumų ir panašumų mergaičių ir berniukų aprangoje. Stengtis savarankiškai apsirengti. Ugdyti supratimą apie žmogaus paliktą atminimą (pastatytą namą, išaugintą vaiką, pasodintą medį, parašytą knygą ir t. t.). Pajusti dvasinį ryšį su mirusiais</p>	<p>Ugdyti pagarbą ir meilę gyvybei ir šalia esantiems žmonėms. Suvokti žmogaus gyvenimo liniją. Aptarti elgesio taisykles rimties vietose ir susikaupimo metu. Susipažinti su lietuvių liaudies tradicijomis pagerbiant mirusius artimuosius. Ugdyti saugaus elgesio gatvėje ir buityje įgūdžius, išsiaiškinant galimus pavojus, nusistatant saugaus elgesio taisykles. Pajusti atsakomybę už savo ir aplinkinių sveikatą. Pastebėti gamtoje orų permainą, kaip prie jų prisitaiko žmonės, augalai, gyvūnai. Kaip keičiantis orams keičiasi apranga, darbai, vaikų žaidimai. Susipažinti su lietuvių tautos mirusiųjų pagerbimo papročiais ir tradicijomis.</p>	<p>Pasikalbėti apie gyvus ir mirusius artimuosius (prosenelius, senelius, tėvelius, dėdes, tetas ir kitus), pajuntant, kad jie gyvi mūsų vaizduotėje, jausmuose, prisiminimuose. Prisiminti lietuvių liaudies tradicijas, pagerbiant mirusius artimuosius. Supažindinti su kitų tautų tradicijomis. Žaisti saugiai, nepalikti ant grindų, po kojomis išmėtytų žaislų, nemušti jais kitų, taikiai spręsti ginčus dėl žaislo, žaidimo vietos. Žaidžiant konstruktoriais, sukurti zoologijos sodo, miško, kiemo ir kitus vaizdelius, papildant žaislais, detalėmis, rodančiomis metų laikų požymius. Šeimoje su tėveliais išsiaiškinti, ką ainiams yra palikę mirę proseneliai, seneliai:</p>

<p>kokie daiktai skirti vaikams naudoti, o kurie yra pavojingi. Aptarti, kaip reikia elgtis gatvėje. Supažindinti su šviesoforu ir jo spalvomis. Išsiaiškinti, kaip skirtingais metų laikais keičiasi gamta, oras, žmonių apranga. Susėdus prie žvakelės ramiai pasikalbėti apie gyvus ir mirusius artimuosius, skatinant vaikus pasakoti savo įspūdžius, suprasti žodžius: žvakė, dega, kapinės, ir pan., jų reikšmę. Vartant knygeles, atpažinti ir pavadinti paveikslėliuose veikėjų atliekamus veiksmus. Skatinti kalbėti, atsakinėjant į pateiktus klausimus, bendraujant tarpusavyje. Turtinti žodyną žodžiais: paltas, kepurė, velkasi, mauna, riša. Skatinti vaikus įvardinti atliekamus veiksmus rengiant lėlytę ar įvardyti besirengiančius draugus. Pratinti vaikus atlikti įvairius judesius, pratimus skirtingu tempu. Pratimai</p>	<p>vaizduotėje, jausmuose, prisiminimuose. Pajusti ir suvokti, jog draudimais suaugusieji stengiasi apsaugoti nuo pavojų, bėdų ir nelaimių. Prisiminti ir išsiaiškinti, kokie drabužėliai dėvimi, kai karšta, šalta. Apžiūrėti, išbandyti ir atrasti skirtumus spalvomis, medžiagomis. Išsiaiškinti, kaip prižiūrėti ir saugoti savo rūbus. Pratintis taisyklingai pavadinti. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: ant, degti, gėlės, kapas, kapinės, lankyti, liūdna, nunešti, puošti, ramu, tylu, tvarkyti, uždegti, vainikas, verkti, žibėti, žvakė ir kt. Klausimais skatinti vaikus prisiminti ir įvardinti atliktus veiksmus kapuose, patirtas nuotaikas. Turtinti pasyvųjį ir aktyvųjį žodyną žodžiais ir jų junginiais: dujos, dega, elektra, liūdnas, nuodingas, nelaimė, maistas, sveikata ir pan. Kalbant skatinti vaikus atliepti veido išraišką, jaustukais, komentarais, sukėlusių pavojų veiksmų įvardijimu.</p>	<p>Prisiminti šeimoje įvykusias netektis. Susipažinti su buityje naudojamais prietaisais, kokius pavojus jie gali sukelti. Prisiminti mandagaus elgesio gatvėje taisyklės ir išsiaiškinti, kodėl jų privalu laikytis. Prisiminti, kaip reikia elgtis susižeidus, kur ieškoti pagalbos. Susipažinti su medžiagomis, iš kurių gaminami žmonių rūbai įvairiems metų laikams, koks darbo procesas lydi įvairių rūbų gamybą, kokių profesijų žmonės juos gamina. Skaičiuoti, rūšiuoti rūbus pagal pasirinktus ar pedagogo nurodytus požymius. Turtinti žodyną žodžiais: Vėlinės, mirusiųjų pagerbimo diena, liūdėti, rimtis, susimąstę, gėlių puokštė, žvakės, žvakidė, kapinės, žvakių liepsnelės mirga. Skatinti vaikus atsakinėti į klausimus vientisiniu išplėstiniu sakiniu su pažyminiu, papildiniu ir vietos aplinkybe. Ugdyti pasakojimo įgūdžius. Skatinti pasakoti pateikiant klausimus. Turtinti žodyną žodžiais, kurie reiškia pavojų, įvardinti profesijas žmonių, kurie suteikia pagalbą pavojaus atveju (gaisrininkai, gydytojai, policininkai ir kt.). Bendraujant su vaikais, aptarti įvairias</p>	<p>pastatytus namus, parašytą knygą, pasodintą medį. Pasvarstyti, kokios profesijos žmonės galėtų padėti įvairių nelaimių metu. Prisiminti, kaip tokius specialistus nukentėjusiam iškviešti telefonu. Prisiminti, išvengti nelaimių grupėje atvejus. Išsiaiškinti, nuo kokių nelaimių, nutikimų, bėdų mus saugo grupės taisyklės. Plėsti patyrimą apie darbus, pramogas, orus įvairiais metų laikais. Apžiūrėti sėklas, palyginti, matuoti, rūšiuoti. Atkreipti dėmesį į jų spalvas, dydžio, formos įvairovę. Turtinti žodyną žodžiais: Vėlinės, mirusiųjų pagerbimo diena, kapinės, laidojimo vieta, amžino poilsio vieta, eglišakė, chrizantemos, žvakidė, susikaupęs, liūdnas, liūdėti, rimtis, paminklas, prisiminimas, gėdulas. Kalboje vartoti vietininko linksnio daiktavardžius ir būdvardžius. Keisti vardininką į vietininką. Vartoti esamojo ir būtojo kartinio laiko veiksmažodžius. Skatinti pasakoti nuosekliai, raiškiai, išplėstiniais sakiniais. Stebėti paveikslėlius, žaisti žaidimus, kurie skatintų susikaupti darbui,</p>
--	---	--	--

<p>atliekami stovint vietoje. Liejant akvarelės dažus, mėginti išreikšti rudens spalvas. Antspauduoti su rankos plaštaka lapus. Ugdyti pastabumą, dėmesingumą. Atlikti judesius, lavinančius viso kūno koordinaciją. Mokyti kūno pažinimo. Padėti įgyti elementarius savikontrolės įgūdžius. Pratinti laisvai judėti netrukdam kitiems, derinti veiksmus bei judesius. Dekoruoti, spalvinti žvakeles. Skatinti vaikų saviraišką, panaudojant linksmus ir liūdnus muzikinius kūrinėlius. Pasigaminti šviesoforą. Gaminti darbelius iš gamtinės medžiagos. Naudojant statybinę medžiagą, konstruoti gyvūnams būstus.</p>	<p>Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: apsiauti, apsilvilti, batai, batukai, drabužiai, kelnės, kepurė, paltas oras, lyti, lietus ir kt. Pokalbio metu įtvirtinti drabužių pavadinimus. Lavinti dialoginę kalbą, skatinti vaikus prašyti, vartojant mandagumo žodelius, taisyklingai įvardinti savo atliekamus veiksmus. Išgirdus sutartą pedagogo signalą, tylų, atsargų, ramų judėjimą pakeisti garsiu, greitu. Žaidžiant žaidimus laikytis siūlomos tvarkos, taisyklių. Ugdyti saugaus elgesio salėje įgūdžius, mokant apeiti, apibėgti pavojingas vietas, kliūtis, stengtis pajusti, kad saugus esi tada, kai laikaisi judėjimo taisyklių. Žaisti judriuosius žaidimus, atspindinčius metų laikų, orų kaitą ir pan. Atkreipti dėmesį į paminklus, degančias žvakes ir kt. Pažadinti vaikų kūrybines galias. Įvairiomis dailės priemonėmis išreikšti Vėlinių nuotaikas, atrandant rimties, susikaupimo, ilgesio ir liūdesio spalvų gamą.</p>	<p>pavojingas situacijas, nelaimingus įvykius. Skatinti vaikus atsakinėti į klausimus sudėtiniais prijungiamaisiais sakiniais su jungtuku „kad“. Turtinti žodyną rudeninių drabužėlių ir avalynės pavadinimais, žodžiais, reiškiančiais orų permainas, laiko ir priežasties prieveiksmais. Pokalbio metu skatinti vaikus į klausimus: kada? kodėl?, atsakinėti išplėstiniais vientisiniais sakiniais. Apibūdinamojo pasakojimo metu skatinti kalboje vartoti laiko ir priežasties prieveiksnius, kitas kalbos dalis. Mokyti vaikus susikaupimo, dėmesingumo. Žaisti ramius imitacinius žaidimus. Atlikti kvėpavimo pratimus. Žaidimai su taisyklėmis, ribojančiomis judėjimo laisvumą. Ugdyti vaikų savisaugos įgūdžius. Įvairūs manipuliaciniai pratimai pirštams, smulkiajai motorikai lavinti. Skatinti vaikų kūrybiškumą pasiūlant netradicines priemones piešimui, darbeliams (vašką, siūlus, gamtinę medžiagą ir kt.). Klausytis muzikinių kūrinų, skatinti vaikus atvaizduoti įvairias situacijas laisvai pasirenkamomis ar</p>	<p>suteiktų žinių, į ką ir kaip galima kreiptis, ką daryti ištikus nelaimei. Klausantis pasakų, pasakojimo, skatinti vaikus nuspėti, suvokti nelaimių priežastis, galimas pasekmes. Skatinti vaikus reikšti mintis suprantamai, neskubant, su intonacija. Turtinti žodyną įvairių metų laikų drabužių pavadinimais. Pokalbio metu skatinti atsakinėti į klausimus sudėtiniais prijungiamaisiais sakiniais su atliepiamaisiais žodžiais: tada, kai, todėl, dėl to. Kūrybinio pasakojimo iš vaikų asmeninės patirties metu pagal pateiktus klausimus, skatinti kalboje vartoti laiko, vietos, būdo prieveiksnius, įvairių linksmųjų būdvardžius, daiktavardžius, esamojo ir būtojo kartinio laiko priešdėlinius veiksmažodžius. Mokyti įvairių judėjimo tempo žodžių: lėtai, greitai, greičiau. Ramūs žaidimai – rateliai, skatinantys dėmesingumą, judesių tikslumą. Saugūs ir nesaugūs fiziniai pratimai, jų atlikimo būdai ir galimybės, naudojant įvairių sportinių inventorių. Savisaugos ugdymas. Ritminiai šokiai ir pratimai, panaudojant muzikinius įrašus, estafetės,</p>
--	--	--	---

	<p>Klausytis muzikinių kūrinėlių, apibūdinti jų nuotaiką. Pajusti šiltas, linksmas ir liūdnas spalvas, pabandant išreikšti savo nuotaiką ar piešiant pasirinktą tema. Žaisti vaikiškais muzikos instrumentais imituojant įvairius signalus. Lietuvių liaudies rateliai. Išžiūrėti ir pamatyti rūbų puošybos elementus, ruošti drabužių siluetus, piešinius ar paveikslus. Muzikos instrumentais pagroti rudens audrą. Žaisti muzikinius žaidimus.</p>	<p>pedagogo siūlomomis priemonėmis (piešimas, aplikavimas, lipdymas, vaidyba ir kt.). Lavinti kirpimo įgūdžius, modeliuojant rūbus popierinėms lėlytėms. Skatinti vaikų fantaziją, laisvai pasirenkant priemones saviraiškai. Groti su švilpynėmis. Klausyti skirtingo charakterio melodijas, jas apibūdinti.</p>	<p>naudojant įvairius aprangos elementus (kepurė, šalikas, batus ir pan.). Įvairiomis dailės priemonėmis, išreikšti Vėlinių nuotaikas, atrandant rimties, susikaupimo, ilgesio ir liūdesio spalvų gamą, pastebint ją gamtoje, žmonių aprangoje, gedulo vietoje, atributikoje. Klausyti atliekamų raudų, aptarti jų nuotaiką. Atgaivinti pavojaus sukeltas emocijas – baimę, išgastį, skausmą. Išreikšti jas piešiniu. Pasirinkti priemones ir techniką. Žaisti žaidimus, skatinančius rūpintis savo kūnu ir gera savijauta. Aplikuoti, priklijuojant plėšytinių stambių ir smulkių detalių, parenkant spalvą. Gėrėtis metų laikų spalvų žaismu. Žaisti muzikinius didaktinius žaidimus. Muzikos instrumentais bandyti išgauti atitinkamam metų laikui būdingus garsus.</p>
--	---	---	--

Gruodis

Gruodis – kūrybinių ieškojimų ir Kalėdų stebuklo laukimo metas. Puošiame grupę, klausomės pasakų, jas vaidiname. Ugdomas vaiko iniciatyvumas, vaizduotė, jis realizuoja savo sumanymus, tampa vis labiau kūrybiškesnis ir išradingesnis.

Tikslas. Įgyti Advento, Kalėdų, Naujųjų Metų šventimo tradicijas.

Uždaviniai:

- Pasiruošimas dalyvauti šventiniuose renginiuose, jaustis atsakingam, savarankiškam, susitelkti bendrai veiklai. Būti mandagiam, kukliam, jautriam, susitvardančiam.
- Skatinti žodinę kūrybą, eksperimentuoti, žaisti kalba.
- Ugdyti pasakojimo, deklamavimo įgūdžius.
- Pratintis bendrauti, veikti kartu, nedidelėje grupėje, su visa grupe.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Džiaugtis sniegėmis, žiemos spalvomis, vaizdais.</p> <p>Pajusti dvasinę ir realią namų šilumą. Stengtis dirbti tyliai, susikaupus, pasitariant, patiriant malonumą.</p> <p>Ugdyti meilę darbui, suvokti jo vertę.</p> <p>Įsijausti ir susigyventi su šventine Kalėdų nuotaika, papročiais, tradicijomis.</p> <p>Žaisti foneminę klausą lavinančius žaidimus.</p> <p>Ugdyti vaikų dėmesingumą, rūpestingumą, domėtis aplinkiniais: žmonėmis ir gyvūnais.</p> <p>Klaustyti vaikų literatūros kūrinių apie žiemą.</p> <p>Apžiūrėti šiltus drabužėlius, juos pavadinti.</p> <p>Mokyti užsegti, atsegti sagas, užtrauktukus.</p> <p>Tyrinėti sniego savybes.</p>	<p>Suvokti metų rato pabaigą.</p> <p>Tamsiojo metų laikotarpio darbus ir papročius.</p> <p>Sužinoti, kad gamta užmiega kaupdama jėgas pavasariui.</p> <p>Visais jutimais išgyventi į žiemos džiaugsmus, išdaigas, pramogas ar nepatogumus ir emociškai prisitaikyti prie jų. Pamaštyti apie praėjusių metų gerus ir netinkamus poelgius, susitaikyti, atsiprašyti, apsisvarinti.</p> <p>Imtis įvairios veiklos priemonių tamsai nugalėti, žaisti įvairius žaidimus, laisvai improvizuoti išreiškiant savo pojūčius, meilę ir prieraišumą namams, šeimos židiniui. Domėtis senovės lietuvių darbais ir papročiais tamsiuoju metų laikotarpiu. Stebėti žiemos orus, vaizdus, spalvas, žmonių aprangą.</p>	<p>Pajusti tamsiausio metų laiko ypatumą, išskirtinumą.</p> <p>Nusiteikti rimčiai, tarpusavio bendravimui ir bendradarbiavimui atliekant ruošos darbus.</p> <p>Prisiminti žiemos laikotarpio teikiamus džiaugsmus ir rūpesčius. Išsiaiškinti tik šiam laikotarpiui būdingus žmonių darbus. Sudaryti sąlygas pajusti žiemos sukeltus jausmus ir nuotaikas.</p> <p>Suvokti darbą kaip vertybę, ugdyti pagarbą įvairių profesijų žmonėms.</p> <p>Pajusti prieššventinio pasiruošimo džiaugsmą.</p> <p>Ugdyti atjautos, užuojautos, savitarpio pagalbos jausmus.</p> <p>Supažindinti su Advento laikotarpio papročiais, žmonių ir</p>	<p>Pokalbis apie Adventą, apie pasiruošimą Kalėdoms.</p> <p>Per žaidimus supažindinti su kūdikėlio Jėzaus istorija.</p> <p>Visais jutimais emociškai išgyventi žiemos džiaugsmus, pramogas, išdaigas.</p> <p>Pajusti namų jaukumą, kai šaltis piešia ant langų gėles.</p> <p>Prisimenamas Adventas.</p> <p>Žaidžiant įvairius žaidimus, atrinkti ir komplektuoti priemones, įrankius, medžiagą, atributiką.</p> <p>Žaidžiant keliese pratintis pasitarti, kas kokį vaidmenį renkasi, kaip bus žaidžiama.</p> <p>Parodyti vaikams, kad Kalėdų laukimas yra susijęs su burtais. Per burtus suteikti vaikams naujų žinių, įtvirtinti tai, ką jie jau žino.</p>

<p>Supažindinti su artimiausioje aplinkoje dirbančių žmonių atliekamais darbais. Plėsti žinias apie įvairias profesijas. Įtraukti vaikus į pasiruošimo šventei darbus.</p> <p>Aptarti eglutės žaisliukus, grožėtis jais, juos tyrinėti, grupuoti, skaičiuoti. Aptarti dienos ir nakties ritmą, dangaus šviesulius.</p> <p>Prisiminti svarbiausius metų laikų požymius. Mokyti suvokti pedagogo nurodymą. Atpažinti paveikslėliuose žiemos vaizdus, mėginti juos apibūdinti vartojant žodžius: sniegas, ledas, senis besmegenis, sninga, pučia, pusto ir kt. Mokyti pavadinti įvairius darbo įrankius, indus. Įvardinti atliekamus veiksmus ir darbus. Turtinti žodyną žodžiais: plauti, kalti, nešti, mesti, stumti ir pan.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: pakabinti žaisliuką, gražus, papuošti ir pan. Atsakinėti į klausimus: ką veikia? koks?, 2–3 žodžių frazėmis.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: sniegas sninga, vėjas pučia, šalta, tirpsta, krenta ir</p>	<p>Pausti namų šilumos jaukumą, drabužių šilumą. Dalintis išpūdžiais atliepiant žiemos aprašymus, vaizdus, pramogas, išgyvenimus. Stengtis užbaigti pradėtus darbus, pasižadėti ateinančiais būti geresniems, paslaugesniems, atlaidesniems, kaupti gerų darbų kraitele (padėti auklėtojais, draugams, tėveliams, kaimynams, neįgaliems žmonėms tvarkyti, puošti namus).</p> <p>Aptariami anksčiau padaryti darbeliai. Akcentuojama, kad mūsų širdis puošia geri darbai.</p> <p>Žadinti stebuklo išgyvenimo džiaugsmą. Ugdyti norą suteikti džiaugsmo kitiems. Turtinti žodyną žodžiais: sninga, snaigės, šalta, šaltis ir kt., stebėti žiemos vaizdus, dalintis išpūdžiais.</p> <p>Skatinti vaikus atsakyti į klausimus: kada? koks? kodėl? tinkamai parenkant žodžių tvarką sakinyje, derinant žodžių galūnes.</p> <p>Ugdyti monologinės kalbos pradmenis, skatinti vaikus pasakoti vienas kitam.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: balta, blizgėti, kristi, kietas, paslysti, sniegas, snaigė, ledas, vaikas paslydo, spindi saulėje ir kt.</p>	<p>gyvūnų gyvenimo ritmo ypatumais šiuo laikotarpiu.</p> <p>Ruoštis artėjančioms Kalėdų šventėms tvarkantis ir puošiant grupės aplinką. Stebėti žiemos orus, vaizdus, spalvas, žmonių aprangą. Pajusti namų šilumos jaukumą, drabužių šilumą. Dalintis išpūdžiais atliepiant žiemos aprašymus, vaizdus, pramogas, išgyvenimus.</p> <p>Gerais darbais pasitikti artėjančias šventes.</p> <p>Užbaigti pradėtus darbus iki galo. Įvertinti šeimos vertybes, suvokti šeimos narių pareigas, darbų pasiskirstymą šeimoje.</p> <p>Susipažinti su Kalėdų švenčių ciklu, jų reikšme, papročiais, tradicijomis. Susikurti šventinę nuotaiką grupėje. Skatinti vaikų saviraišką puošiant aplinką, organizuojant šventinius renginius.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, vaizdingais posakiais, apibūdinančiais žiemos požymius.</p> <p>Skatinti vaikus sudaryti iš būdvardžių būdo prieveiksnius ir juos vartoti kalboje. Įtvirtinti sudėtinių sakinių vartojimą su</p>	<p>Prisiminti senolių žaidimus, atlikti užduotis su skaičiais, raidėmis. Išbandyti įvairiausias žiemos pramogas (mėtosi sniego gniūžtėmis, lipdo sniego senius, važinėjasi rogutėmis).</p> <p>Tyrinėti sniego savybes, stebėti žiemos spalvas, orus, vaizdus. Aptariami anksčiau padaryti darbeliai. Akcentuojama, kad mūsų širdis puošia geri darbai.</p> <p>Žadinti stebuklo išgyvenimo džiaugsmą. Ugdyti norą suteikti džiaugsmo kitiems. Apžiūrėti eglutę, džiaugtis ja, susirasti savo ar draugo žaisliuką, surasti už eglutės pasislėpusius žaislus, pasidairyti vienam į kitą, apžiūrinėti kaukes, rūbus, nusiteikti smagiam pasibuvimui su Kalėdų Seneliu.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, apibūdinančiais žiemos požymius, pasikeitimus gamtoje šiuo metų laiku, vaizdingais posakiais apie sniegą, apsnigtus medžius ir pan. Lavinti kalbinę klausą, skirti skiemenis ir žodžius, kuriuose yra garsai p–b.</p> <p>Pasakyti pirmą ir paskutinį žodžio garsą. Turtinti žodyną žodžiais, apibūdinančiais žiemos</p>
---	--	--	---

<p>pan., žieminių drabužių pavadinimais. Padėti vaikams atrasti įvairių judėjimo būdų. Saviraiškos, laisvo ir ritminio judesio ugdymas.</p> <p>Atrasti kuo įvairesnių kūno dalių, judėjimo būdų, galimybių. Jas panaudoti kuriant įvairius imitacinius siužetus.</p> <p>Laisvai improvizuoti pagal pasakos siužetą. Judesiais, mimika, gestais vaizduoti siužeto personažus. Pojūčius išreikšti judesiu (klausa, kvapas, rega, lytėjimas).</p> <p>Metų kaitos atspindžiai judrioje veikloje. Stebėti tirpstantį sniegą, pirštu ar teptuku plokštumoje kurti raštus vedžiodant po ištirpusio sniego balutę.</p> <p>Gaminti darbelius iš dėžučių, popieriaus, skatinant vaikus kurti, konstruoti, naudotis žirkklėmis.</p> <p>Kurti kalėdinių eglučių mišką iš plokštuminių figūrų. Skatinti vaikų kūrybiškumą, suteikti galimybę patiems pasirinkti meninės išraiškos priemones.</p>	<p>Pokalbio metu skatinti vartoti sakinius, nusakančius žiemos požymius.</p> <p>Klausimais lavinti dialoginę kalbą. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais, susijusiais su darbo įrankiais ir atliekamais veiksmais. Skatinti vaikus daugiau kalbėti, pasakojant atliekamus veiksmus žaidimo metu.</p> <p>Pokalbio metu į klausimus atsakyti vientisiniais rišliais sakiniais.</p> <p>Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais: Kūčios, Kalėdos, kalėdaitis, kūčiukai, prakartėlė ir t. t. Pokalbyje skatinti vartoti sakinius, nusakančius būsimą veiksmą, atsakinėti į klausimus, bendrauti dialogu, vartoti įvardžius, kiekinius skaitvardžius, prielinksnius.</p> <p>Siužetiniai pratimai panaudojant priemonę „Parašius“.</p> <p>Judrieji žaidimai, imituojantys žiemos reiškinius, kelionę į šiaurę ir pan.</p> <p>Imituoti pūgą, snaigių sūkurius, naudojant smulkias įvairių medžiagų skiauteles.</p> <p>Žaisti judriuosius žaidimus „Išdykęs vėjas“, „Vėjas ir snaigės“ ir pan.</p> <p>Viso kūno plastika imituoti įvairius savo dienos darbus (praustis,</p>	<p>jungtuku „o“, lyginant tris daiktus. Turtinti žodyną žodžiais, apibūdinančiais žiemos požymius, vaizdingais posakiais apie sniegą, apsnigtus medžius ir pan.</p> <p>Pokalbio metu skatinti vaikus kalboje vartoti įvairias kalbos dalis, jas taisyklingai derinant.</p> <p>Ugdyti individualaus pasakojimo įgūdžius. Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su namų apyvokos daiktais. Skatinti vaikus papasakoti savo įspūdžius: kokius darbus atlikti namuose mamai ir tėčiui. Į pateiktus klausimus atsakinėti vientisiniu išplėstiniu sakiniu su veiksmožodžių esamuju ir būsimuoju laiku.</p> <p>Klausimais skatinti sudaryti rišlų pasakojimą iš atminties, patirtų įspūdžių.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su Kalėdomis, ir žodžiais, reiškiančiais būsimąjį laiką: ateis, bus, eisiu, lankysim ir pan.</p> <p>Į pateiktus klausimus atsakinėti vientisiniu išplėstiniu sakiniu su veiksmožodžių esamuju ir</p>	<p>požymius, gamtos pakitimus šiuo metu laiku, vaizdingais posakiais (gruodis sukaustė žemę, žemė su dangum maišosi ir kt.).</p> <p>Ugdyti pasakojimo įgūdžius, skatinti kalboje vartoti daiktavardžius, būdvardžius, įvairaus laipsnio būdorieveiksmius. Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su įvairių profesijų žmonių atliekamais darbais ir naudojamais įrankiais bei priemonėmis.</p> <p>Kalboje vartoti išmoktas kalbos dalis, įtvirtinti veiksmožodžio busimojo laiko 1 ir 3 asmens vartojimą.</p> <p>Skatinti vaikus atsakinėti į klausimus vientisiniu išplėstiniu sakiniu su veiksmožodžių esamuju ir būsimuoju laiku, mokyti rišlaus atkuriamojo pasakojimo.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais ir posakiais: lauktos šv. Kalėdos, šv. Kūčių vakaras, Betliejus ir kt.</p> <p>Kalboje vartoti išmoktas kalbos dalis, įtvirtinti veiksmožodžio busimojo laiko 1 ir 3 asmens vartojimą.</p> <p>Skatinti vaikus atsakinėti į klausimus vientisiniu išplėstiniu</p>
---	--	---	--

	<p>mankštintis, valgyti ir pan.), įsitikinant, kad rūpestingai atlikti darbai teikia naudą ir malonumą.</p> <p>Tautosakos, tautodailės elementai vaikų meninėje veikloje Advento metu.</p> <p>Kartu su vaikais kurti muzikinę-siužetinę pasaką.</p> <p>Skatinti vaikus laisvai judėti pagal muziką, tyrinėti garso išgavimo įvairiais muzikos instrumentais būdus.</p> <p>Bandyti visomis išgalėmis išreikšti tai, kuo sužavėjo, sujaudino ar įsiminė žiema: vaizdais, savo jūtimais, išgyvenimais. Šokti skambant valso muzikai, vaizduojant besileidžiančias snaiges.</p> <p>Vaidyba, kaukių, sveikinimų gaminimu, žaidimais ir kita menine veikla išreikšti save.</p> <p>Atskleisti instrumentais išgaunamų garsų galimybes, groti mediniais lumzdeliais.</p> <p>Būti išradingam puošiant eglutę, grupę, ruošiant sveikinimus, dovanėles.</p> <p>Pratintis raiškiai deklamuoti ar vaidinti, atliepian mimiką judesiu.</p>	<p>būsimoju laiku.</p> <p>Klausimais skatinti sudaryti rišlų pasakojimą iš atminties, patirtų įspūdžių.</p> <p>Padėti vaikams atrasti, kaip galima išreikšti laukimą, džiaugsmą.</p> <p>Užduotis atlikti ramiai, susikaupus.</p> <p>Pagal nuotaiką kurti judesius, atrasti judėjimo galimybes pagal muzikinius kūrinius.</p> <p>Judesiais imituoti pasakojimą apie žiemą.</p> <p>Atrasti, kad galima judėti mojuojant rankomis ir sukantis įvairiomis kryptimis, keičiant sukimosi greitį.</p> <p>Žaidimai su snaiges imituojančiomis priemonėmis.</p> <p>Padėti vaikams imitaciniais pratimais, įvairiais judesiais pavaizduoti darželyje ir namuose atliekamus darbus.</p> <p>Pamėgdžioti pedagogo rodomus veiksmus, atlikti judesius pagal žodinę instrukciją.</p> <p>Supažindinti su tautosakos kūriniais, atspindinčiais Advento laikotarpį.</p> <p>Išmokti ratelių, žaidimų, dainelių, eilėraščių.</p> <p>Gaminti sveikinimus, dovanėles</p>	<p>sakiniu su veiksmazodžių esamuju ir būsimuoju laiku, mokyti rišlaus atkuriamojo pasakojimo.</p> <p>Stengtis sukurti vaikams laukimo nuotaiką.</p> <p>Įvairiais kūno judesiais reikšti jausmus (nuostabą, laukimą, džiaugsmą ir pan.).</p> <p>Jausti judėjimo tempą, kurti judrios veiklos situacijas.</p> <p>Judesiais, mimika, kūno poza vaizduoti, kaip jaučiamės, elgiamės esant įvairiam orui (sningant, pučiant vėjui ir pan.), atlikti judesius tam tikru greičiu, nurodyta kryptimi.</p> <p>Naudojant muzikinius įrašus ugdyti saviraišką.</p> <p>Kartu su vaikais pradėti ruošti šv. Kalėdų šventei. Sukurti vaikams džiugią nuotaiką. Imitaciniais pratimais pavaizduoti eglutės kelią iš miško iki namų ir papuošimo.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, apibūdinančiais žiemos požymius, pasikeitimus gamtoje šiuo metų laiku, vaizdingais posakiais apie sniegą, apsnigtus medžius ir pan. Lavinti kalbinę klausą, skirti skiemenis ir žodžius, kuriuose yra garsai p–b.</p>
--	--	--	---

		<p>artimiesiems laisvai pasirenkant techniką. Atrasti naujas meninės išraiškos priemonės, būdingas tik žiemos laikotarpiui. Skatinti vaikų saviraišką, skambant muzikai, mokytis naujų dainelių apie žiemą.</p> <p>Laisvai pasirenkant priemones gaminti puošybos elementus aplinkai papuošti, kurti sveikinimus draugams ir artimiesiems. Atrasti savo kūno „muzikinius instrumentus“ (rankos ploja, kojos trepsi ir pan.). Inscenizuoti pasirinktą pasaką. Gaminti šventinius sveikinimus, dovanėles draugams ir artimiesiems, laisvai pasirenkant priemones. Mokytis kalėdinių dainų ir ratelių.</p>	<p>Pasakyti pirmą ir paskutinį žodžio garsą. Lavinti monologinę kalbą.</p> <p>Kurti grupinį žiemos paveikslą, naudojant įvairias dailės technikas.</p> <p>Atrasti ryšį tarp piešimo, mąstymo ir aplinkos.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus, mokytis naujų dainelių žiemos tema.</p> <p>Vaikų darbeliai, iliustruojantys laukimo džiaugsmą. Piešti ir kirpti įvairias figūras. Jas klijuoti, dekoruoti.</p> <p>Mokytis žaidimų, ratelių, imituojančių darbo judesius.</p> <p>Dainuoti lietuvių liaudies dainas apie darbą.</p> <p>Piešti, tapyti naudojant dažuose pamirkytą siūlą.</p> <p>Kurti šventinę nuotaiką žaidžiant muzikinius žaidimus, dainuojant, vaidinant.</p>
--	--	---	--

Sausis

Rūpinimasis gyvūneliais ir paukšteliais skatina vaikus domėtis, stebėti juos, pažinti, jiems padėti. Vaikai mokosi prižiūrėti bei globoti juos. Tai plėtoja palankų emocinį klimatą, kai vaikas dar intensyviau tyrinėja supantį pasaulį, siekia naujų potyrių.

Tikslas. Skatinti domėtis miško aplinka, suvokti gamtos unikalumą ir harmoniją, plėtojant aplinkosauginę veiklą.

Uždaviniai:

- Suvokti gyvūnų ir paukščių gyvybės ratą.
- Ugdyti tinkamas elgesio su naminių gyvūnais normas, laikytis higienos normų, auginant gyvūnus namuose.
- Atskleisti miško gyvenimą.
- Plėsti supratimą apie gamtoje tykančius pavojus.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Skatinti vaikus džiaugtis žiema, aktyviai dalyvaujant žaidimuose, pramogose. Mokyti žaisti lietuvių liaudies ratelius, stengtis išiminti sakomus žodžius. Ugdyti meilę gamtai, gyvūnams. Mokyti padėti žiemojantiems žvėreliams ir paukšteliams, ugdyti globos ir rūpinimosi kitais jausmą. Klausytis vaikų literatūros kūrinių, trumpų pasakėlių apie paukštelių. Siekti, kad vaikas įgytų saugumo, pasitikėjimo savimi ir aplinkinių pasauliu jausmą. Ugdyti(is) tvarkingumo, švaros įgūdžius, būti draugiškiems, skirti ir saugoti savo daiktus, pratintis dalintis žaislais su draugais.</p>	<p>Pajusti ir išgyventi į dienos ritmą, suvokiant, kad diena keičia naktį, o po nakties vėl ateina diena. Domėtis metų laikų kaita, gebėti prisitaikyti prie gamtos pokyčių, džiaugtis bet koku oru. Visais jutimais išgyventi į žiemos džiaugsmus, išdaigas, pramogas ar nepatogumus ir emociškai prisitaikyti prie jų. Prisiminti šalančius ir badaujančius paukštelių ir žvėrelius, nusiteikti juos globoti. Sudaryti sąlygas vaikui tyrinėti, eksperimentuoti įgyjant saugumo, pasitikėjimo savimi ir pasauliu jausmą. Kasdieninius</p>	<p>Stengtis suvokti laiko tėkmę, metų laikų kaitą, pastebėti laiko paliekamus ženklus, kaip laiko tėkmė keičia gamtą, žmones. Mokyti branginti laiką. Skatinti vaikus džiaugtis žiema, jos siūlomomis pramogomis. Džiaugtis patiems ir pradžiuginti aplinkinius smagiais pokštais, žaidimais. Turtinti žinias ir vaizdinius apie žvėrelius ir paukštelių, džiaugtis gyvūnijos pasauliu, jo įvairove. Ugdyti meilę mus supantiems gyvūnams, atjausti vargstančius žiemą paukštelių, mokyti juos globoti. Sudaryti sąlygas pažinti save ir kitus, tyrinėti aplinką, plėtoti techninę kūrybą, meninius ieškojimus.</p>	<p>Branginti žaidimų laiką, stengiantis greitai apsispręsti, susikaupti prie pasirinkto užsiėmimo, sumanymo, atskleidžiant pastebėtą suaugusiojo gebėjimą kaskart nuoširdžiai užsiimti savo darbu, punktualiai viską padaryti, nevēluoti, numatyti darbus kitai dienai, ateičiai, įvertinti tai, kas buvo gerai atlikta, pasimokyti iš klaidų. Improvizuoti, judėti, vaidinti. Tai gali būti snaigių šokis, pūga, sniego pusnys, užpustytas kelias ir pan. Suprasti, kad reikia rūpintis ne tik artimais žmonėmis, bet ir šalančiais, badaujančiais miško gyventojais. Padėti iškęsti baltąjį badą. Dalintis savais</p>

<p>Išsiaiškinti, kokius žaidimus galima žaisti tik žiemą. Supažindinti su žiemojančiais paukšteliais, mūšų krašte žiemojančiais žvėreliais, jų gyvenimo ir žiemojimo būdu. Mokyti pažinti save ir kitus, tyrinėti aplinką, supažindinti su mechaniniais žaislais. Mokyti pavadinti kūno dalis, supažindinti su mergaitės ir berniuko išoriniais skirtumais (drabužėliai, plaukai, papuošalai ir kt.). Skatinti vaikus bendrauti, dalintis įspūdžiais žaidžiant smagius žaidimus, reikšti emocijas gestais, garsažodžiais, žodžiais. Turtinti žodyną žodžiais: didelis, mažas, lesyklėlė, alkanas, sušalęs, lesinti ir pan. Skatinti vaikus drąsiai reikšti savo emocijas balsu. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais, susijusiais su kūno dalimis, dydžių sąvokomis, spalvų pavadinimais ir kt. Skatinti vaikus bendrauti tarpusavyje, parenkant žodžius, kurie tinka nusakyti savo išvaizdai, įvardinti drabužėlius, jų spalvas. Naudojant įvairių sportinį inventorių, atlikti įvairius judesius rankomis iš įvairių pradinių padėčių.</p>	<p>reiškinius pamatyti naujomis akimis. Atkreipti dėmesį į dangaus šviesulius: saulė, mėnulis, žvaigždės. Prisitaikyti prie paros ritmo ir stengtis jo laikytis. Pratintis teisingai vartoti sąvokas: dabar, iki šiol, vėliau, po to. Gebėti nustatyti, kada oras šaltas, šiltas. Žaisti žaidimus su draugais panaudojant turimas grupėje priemones. Tyrinėti žaislų galimybes, jais manipuliuojant, išsiaiškinti kai kurių žaidimų paskirtį. Domėtis žiemojančiais gyvūnais, jų įvairove, gyvenimo sąlygomis žiemą. Stebėti ir rūpintis žiemojančiais paukščiais, globoti juos. Išmokti eilėraščių, pasakų, patarlių. Pačiam išmėginti savo sumanytus ar kitų siūlomus bandymus žmogaus kūno ir vidinio pasaulio paslaptims pažinti. Įsitikinti, jog yra daug paprastų, nesudėtingų būdų išsiaiškinti ir atrasti supančio pasaulio slėpinius. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: dabar, diena, naktis, gerai, ilgai, rytas, rytoj, šiandien ir pan.</p>	<p>Patirti pažinimo džiaugsmą. Išsiaiškinti, kuo matuojamas laikas (metais, mėnesiais, savaitėmis, dienomis) ir t. t., mokytis pažinti laikrodį ir juo naudotis. Žaisti, skaičiuoti, žymėti dienas grupės aplinkoje. Išsiaiškinti, kokiomis pramogomis galima džiaugtis tik žiemos metu, kuo jos ypatingos. Eksperimentuojant atrasti sniego savybes. Mokyti atpažinti ir pavadinti įvairius žvėrelius ir paukštelių, aptarti, lyginti jų išvaizdą, plunksnų, kailio spalvas. Aptarti panašumus ir skirtumus, lyginant su naminiiais gyvūnais. Tyrinėti grupėje ir lauke esančių daiktų savybes: vandens būvio kitimą (nuo ledo iki garų), tyrinėti savo pojūčius (regos, skonio, lytėjimo ir kt.), žaidimų su magnetu galimybes ir kt. Turtinti žodyną žodžiais ir posakiais: metų laikai, pirmas metų mėnuo, sausis, kiti metai, metų matavimas mėnesiais, savaitės ir pan. Skatinti vaikus apibūdinti kiekvieno metų laiko požymius. Į pateikiamus klausimus skatinti atsakyti išplėstiniais sakiniiais</p>	<p>atradimais, numatyti, kaip tai gali išbandyti ir draugai. Atrasti, kad metų laikai ir patys metai seka vienas paskui kitą. Metus matuoti nuveiktais darbais, reikšmingais įvykiais, naujai atsiradusiais sugebėjimais, mokėjimais, augimo atžymomis. Pastebėti, kad yra įvairių matavimo priemonių (laikrodžių, kalendorių). Tyrinėti snaigių formas, bandyti jas atkartoti sniege, popieriuje. Lyginti, skaičiuoti. Atkreipti vaikų dėmesį į paukštelių, kitų gyvūnų ir jų pačių paliekamus pėdsakus. Visi jie – skirtingi. Sugalvoti ir pasiūlyti vaikams žaidimų su paliekamais ženklais-pėdsakais. Stebint orus ir sniego dangą, sumanyti būdų sniego sluoksnio storumui bei pusnių gilumui išmatuoti. Įsitikinti, kodėl kartais net spaudžiant šaltukui keliai ir šaligatviai pilni pažliugusio sniego. Atrasti vandens virtimo ledu stebuklą, prasimanyti įvairių tyrinėjimų. Turtinti žodyną metų laikų pavadinimais, posakiais: naujieji, senieji metai, metų</p>
---	--	--	--

<p>Mėtymo įgūdžių formavimas. Žaisti judriuosius žaidimus lauke. Žaisti nesudėtingus judriuosius žaidimus salėje ir lauke, reikalaujančius pamėgdžioti, improvizuoti. Ugdyti vikrumą. Padėti vaikams atrasti ir tyrinėti, kaip juda kūnas. Skirtingo tempo, jėgos, krypties judėjimas ir varijavimas juo. Žaidimais mokyti būti šalia kitų ir su kitais, judėti, veikti drauge, sutartinai. Rasti savo vietą erdvėje, judesių koordinacijos ugdymas. Kurti grupinį poveiklį apie žiemos pramogas štampuojant, aplikuojant, piešiant. Piešti, aplikuoti, klijuoti namelius. Prie priklijuotų stambių formų nupiešti smulkias detales. Piešti išreiškiant savo fantaziją įvairiomis temomis, panaudojant vandeninius dažus, kreidutes, flomasterius, atrandant įvairius. Tyrinėti tapymo būdus. Štampuoti ant popieriaus lapo įvairias formas plaštakomis, pėdutėmis, pirštukais ir pan.</p>	<p>Pavadinti įvairius daiktus, jų požymius, veikmus, atliekamus su jais. Kalboje vartoti vienaskaitos ir daugiskaitos esamojo laiko veiksmažodžius. Skatinti pasakoti apie veiklą įvairiu paros metu. Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: aukštas, atsargiai, čiuožti, įlūžti, keberiotis ir pan. Kalbant skatinti palaikyti džiugią nuotaiką, pramogauti. Pasakojant pagal siužetinius paveikslėlius, užbaigti pedagogo pradėtą sakinį, įvardinant veiksmą. Aptarti su vaikais patirtus išpūdžius, nusakyti savo nuotaikas. Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: aukštai, čirkšti, įkelti lesyklėlę, grūdai, lašiniai ir kt. Pavadinti žiemojančius paukščius, aptarti jų požymius, veiksmus. Pamėgdžioti paukščių balsus garsažodžiais: čir, čir, kar, kar ir kt. Skatinti vaikus į pateiktus klausimus atsakyti dviem trimis sakiniiais, derinti žodžių galūnes sakinyje, vartoti kiekinius skaitvardžius.</p>	<p>vartojant įvairias kalbos dalis. Įtvirtinti prieviksnių „rytoj“, „vakar“ ir kt., taip pat žodžių kitamet, pavasariop, šią vasarą ir pan. vartojimą. Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais ir posakiais, susijusiais su žiemos pramogomis ir galimais pavojais. Skatinti vaikus taisyklingai apibūdinti atliekamus veiksmus. Mokyti sklandžiai pasakoti apie savo patirtus išpūdžius, padedant pedagogui klausimais. Pasakojimo metu vartoti kelintinius skaitvardžius sudėtiniame sakinyje. Turtinti žodyną žiemojančių paukščių pavadinimais, jų išoriniais požymiais, gyvenamųjų būstų pavadinimais, vaizdingais posakiais balsų pamėgdžiojimais. Skatinti kalbėti vientisiniais išplėstiniais sakiniiais, vartojant skaitvardžius, daiktavardžius ir būdvardžius. Apibūdinti daiktų vietą erdvėje vienas kito atžvilgiu. Sudaryti pasakojimą kartu su pedagogu pagal pateiktus klausimus, ugdyti pasakojimo įgūdžius. Turtinti žodyną</p>	<p>pradžia ir pan. Bendraudant su vaikais, prisiminti seniai įvykusius įvykius, suvokiant laiko tėkmę, kalbėti apie laiko matavimo priemones. Kalboje vartoti prieviksnius, įvairių linksnių būdvardžius ir daiktavardžius, visų laikų veiksmažodžius. Skatinti vaikų apibendrinamąjį pasakojimą pagal pedagogo pateiktą planą, tobulinant ir monologinės kalbos įgūdžius. Turtinti ir aktyvinti žodyną žodžiais ir posakiais, susijusiais su žiemos pramogomis ir galimais pavojais. Vaikų pasakojimai pagal serijinius paveikslėlius, įtvirtinant pavaizduotų atliekamų veiksmų taisyklingą išreiškimą žodžiais sakinyje. Savarankiškai sudaryti sudėtinius sakinius su jungtuku „o“, vartojant kelintinius skaitvardžius, derinant juos su kitomis kalbos dalimis. Turtinti žodyną žodžiais, nusakančiais žiemojantiems paukščiams būdingus požymius, gyvenimo ir mitybos būdus, vaizdingais posakiais, paukščių balsų pamėgdžiojimais. Pokalbio metu skatinti</p>
--	--	---	---

	<p>Turtinti žodyną žodžiais ir junginiais: sniegas, ledas, vanduo, šiltas, šaltas, tirpsta ir kt.</p> <p>Kalbant su vaikais aktyvinti veiksmožodžių esamojo ir būtojo kartinio laiko vartojimą. Bendraujant veiklos metu skatinti vaikus kalbėti, įvardijant atliekamus veiksmus.</p> <p>Įveikti kliūtis (eiti, „joti“ gimnastikos suoleliu, pralįsti, peržengti ir kt.) skirtingu tempu, stengiantis pajusti laiko tėkmę, įsitikinant, kad tą pačią vietą galima pasiekti lėčiau ir greičiau.</p> <p>Naudojant sportinį inventorių, skatinti vaikus žaisti judriuosius žaidimus, imituojančius vaikų žaidimus žiemą.</p> <p>Mėgdžiojant įvairius žvėrelius ir paukštelius eiti, bėgti, ropoti, stengiantis pavaizduoti būdingus žvėreliams ir paukšteliams judesius.</p> <p>Judant įvairiomis kryptimis derinti veiksmus su draugais, stengtis nesusidurti.</p> <p>Pastebėti juodos ir baltos spalvų žaisimą.</p> <p>Įsitikinti, kad kiekvienas metų laikas turi savo spalvas, garsus.</p> <p>Žaisti žaidimus, imituojančius dienos ir</p>	<p>žodžiais, susijusiais su žiema.</p> <p>Bendraujant su vaikais, aptarti ledo, sniego, šerkšno savybes.</p> <p>Veiklos metu skatinti atsakinėti į klausimus apie vykstančius ir įvykusius pasikeitimus.</p> <p>Skatinti vaikus kalbėti išplėstiniais sakiniais.</p> <p>Dienos ir nakties metu laikų atspindys judrioje veikloje. Imitaciniai žaidimai, atspindintys žmogaus gyvenimą įvairiu paros metu.</p> <p>Judesiais imituoti vaikų žaidimus žiemą.</p> <p>Lavinti greitumą, vikrumą, taiklumą.</p> <p>Kurti savo ir pamėgdžioti draugų judesius bei veiksmus.</p> <p>Kontroliuoti savo laikyseną, atliekant įvairius imitacinius judesius.</p> <p>Lavinti greitą reakciją į garsinį ar žodinį signalą.</p> <p>Veiksmus derinti su draugų veiksmiais.</p> <p>Skatinti vaikus aktyviai ir įvairiai fizinei veiklai, kurti įvairius judesius.</p> <p>Išmokyti tyrinėti vertinti savo ir kitų judesius, manipuliuojant įvairiais daiktais.</p> <p>Ieškoti netradicinių priemonių laiko tėkmės sukeltiems įspūdžiams išreikšti.</p> <p>Žaisti muzikinius-didaktinius žaidimus,</p>	<p>vaikus kalbėti sudėtiniais sakiniais, derinant skaitvardį su kitomis kalbos dalimis.</p> <p>Skatinti išgirsti garsą „k“ žodžiuose.</p> <p>Sudarant pasakojimą pagal serijinius paveikslėlius, skatinti suprasti veiksmų nuoseklumą, raiškiai perteikti mintis.</p> <p>Atliekant įvairius bandymus, kalboje įtvirtinti priešdėlinių veiksmožodžių vartojimą (ištirpo, sušalo ir kt.).</p> <p>Atsakyti į pedagogo pateiktus klausimus išplėstiniais sakiniais, skatinti rišlų pasakojimą.</p> <p>Aktyviai judėti imituojant skirtingus metų laikus, pratintis kontroliuoti elgesį ir jėgas, lavinti pusiausvyrą, patirtį judėjimo džiaugsmą, ritmingumą, išradingumą.</p> <p>Tobulinti vaikų judesius koordinaciją, judant sumažintame atramos plote.</p> <p>Lavinti pojūčius, suteikti kuo daugiau teigiamų emocijų.</p> <p>Atlikti paukšteliams ir žvėreliams būdingus judesius tam tikru tempu.</p> <p>Skatinti laisvai improvizuoti, kurti įvairius veiksmus, jų junginius.</p> <p>Jausti ir kontroliuoti savo judėjimo galimybes.</p> <p>Lavinti visus raumenis, pusiausvyrą.</p>
--	---	--	---

	<p>nakties kaitą, muzikinius-didaktinius žaidimus.</p> <p>Kurti žiemos paveikslą laisvai pasirenkant priemones.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus, imituoti senio besmegenio laikyseną, šokti, trepsėti, ploti, eiti rateliu.</p> <p>Judesiu, mimika rodyti kurio nors gyvūnėlio ar paukščio išvaizdą, charakterį. Modeliuoti, aplikuoti ar kitaip išreikšti save kuriant.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus, skambant muzikai, imituoti „kelionę į mišką“.</p> <p>Naujai išbandyti įprastines medžiagas, atrandant netikėtas grožio kūrimo galimybes.</p> <p>Kūno dalimis išgauti ritminius garsus, žaisti muzikinius žaidimus.</p>	<p>mokytis suvokti garso ilgumą.</p> <p>Skatinti vaikų saviraišką, kūrybingumą išreiškiant žiemos įspūdžius laisvai pasirenkant priemones.</p> <p>Improvizuoti, kurti ritminius motyvus vaikiškais muzikos instrumentais.</p> <p>Lipdyti, aplikuoti, štampuoti, spalvinti, piešti ir t. t. paukštelių ir žvėrelių vaizdus.</p> <p>Klausytis muzikinius kūrinėlius, imituoti paukštelių ir žvėrelių judesius, elgseną.</p> <p>Skatinti vaikų kūrybiškumą, išradingumą laisvai pasirenkant priemones darbeliams gaminti.</p> <p>Ugdyti kirpimo žirkklėmis įgūdžius.</p> <p>Tyrinėti, kurias kūno dalis galima ritmingai judinti.</p> <p>Žaisti muzikinius-didaktinius žaidimus.</p>	<p>Mokyti įvairių judėjimo būdų, skatinti jų ieškojimą. Domėtis gamtos spalvomis, įsitikinti, kad vyraujančios žiemos spalvos yra tylios, šaltos, skaidrios.</p> <p>Įvairiomis dailės technikomis kurti žiemos vaizdus, žiemos spalvų ratą.</p> <p>Mėgdžioti dienos ir nakties garsus, panaudojant dinamiką.</p> <p>Ugdyti vaikų gebėjimus reikšti mintis, nuotaikas, jausmus, pasakoti patirtus įspūdžius, reikšti savo nuomonę piešiniuose. Aktyviai muzikuoti muzikos instrumentais. Mokytis naujų dainelių.</p> <p>Patirtus įspūdžius išreikšti meninėje veikloje. Spalvomis išreikšti savo nuotaiką.</p> <p>Groti įvairiais muzikos instrumentais ritminius darinius. Atspėti, kokius žvėris vaizduoja skambanti muzika. Žaisti lietuvių liaudies žaidimus.</p> <p>Tyrinėti dažų liejimosi, skleidimosi, plėtimosi, šviesėjimo ir tamsėjimo efektus.</p> <p>Vaidinti, panaudojant pirštines lėles.</p> <p>Tyrinėti, kaip skamba vandens pripilti indai, stengtis išgauti kuo įvairesnius garsus.</p>
--	--	---	---

Vasaris

Siekiant išsaugoti lietuviškas tradicijas ir plečiant žinias apie tautai brangias šventes, vaikams perteikiamos džiugios ir gyvybingos emocijos – sužinoma apie Lietuvos praeitį, kalbama apie gimtąjį miestą Užventį, Kelmę. Siekiama ugdyti ir dorą, ir pilietišką žmogų. Koks lietuvis, kuris nežino savo praeities? Aktualu aplankyti kraštotyros muziejų, kur rengiamos edukacinės programos, supažindinančios su prosenelių buitimi, namų ruošos darbais, darbo įrankiais ir kt.

Užgavėnės – tai pati nuotaikingiausia šventė.

Tikslas. Saugoti ir puoselėti tautinį, kultūrinį identitetą, stiprinti pasididžiavimo Lietuva jausmą.

Uždaviniai:

- Supažindinti su lietuvių amatais, palyginant su dabartinėmis technologijomis.
- Suvokti žmonių darbų įvairovę.
- Ugdyti darbštumą, formuoti darbinius įgūdžius. Dirbti ir kurti grožį, džiuginant save ir kitus.
- Turtinti kalbą priežodžiais, patarlėmis, vaizdingais posakiais apie darbą.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Puoselėti meilę artimiausiems šeimos nariams, namams, artimiausiai aplinkai. Mokyti išreikšti savo emocijas, jas suvaldyti, skatinti vaikų aktyvumą dalyvaujant šventėje, išmokstant tradicinių žaidimų ir papokštavimų. Džiaugtis grupės erdvėje, jos pasikeitimais. Skatinti pastabumą. Supažindinti su Vasario 16-osios dienos reikšme, mokyti suvokti tautinius simbolius, krašto gamtos grožį. Supažindinti su lietuviškais papročiais ir tradicijomis, susijusiomis su Užgavėnėmis, metų laikų kaitą. Tyrinėti artimiausioje aplinkoje esančius</p>	<p>Pasijusti esąs vertingas, gražus, savitas. Pratintis būti tvarkingiems, draugiškiems, mandagiems. Skirti ir saugoti savo ir kitų daiktus. Džiaugtis savais namais, savo kiemu, gatve, darželiu ir jaustis saugiu. Pastebėti prieš šventes pasipuošusį miestą, trispalvę, domėtis nekasdienišku. Atliepti atsisveikinimo su žiema, jos išlydėjimo ir pavasario sutikimo papročius, tradicijas. Triukšmingų linksmybių, soties dienas kontrastuoti su rimties ir susikaupimo, saiko dienomis.</p>	<p>Prisiminti gražaus elgesio taisykles, skatinti tarpusavio bendravimą. Ugdyti mandagumą, paslaugumą. Mėginti kontroliuoti savo elgesį būnant tarp bendraamžių, svečiuose, prie stalo. Ugdyti pagarbą ir meilę savo namams, siejant juos su gimtuoju kraštu, Lietuvos valstybe. Suvokti save kaip lietuvių tautos dalelę. Įsitraukti į Užgavėnių karnavalo šurmulį. Skatinti vaikų tarpusavio bendravimą, draugiškas varžytuves, smagius pokštus. Išsiaiškinti Gavėnios laikotarpio prasmę. Mokyti sukaupti dėmesį. Tyrinėti grupės erdvę, atkreipiant dėmesį į</p>	<p>Žaidžiant pamėgtus žaidimus, prasimanyti jiems detalių, apie kurias sužino iš auklėtojų, tėvų ir draugų pasakojimų, suprasti, priimti, palaikyti ir papildyti panašius draugų prasimanymus. Žiūrėti Lietuvos žemėlapi (miestai, jūra, ežerai, upės). Prisiminti, kur buvę, ką matė, ką veikė, ką girdėjo. Domėtis, fantazuoti. Susikaupti ir ramiai pasišnekėti, koks metas prasideda, kiek jis truks, kokia švente baigsis, kaip elgiasi, gyvena per Gavėnią tėvai, seneliai, kaip derėtų elgtis vaikams. Susilaikyti nuo besaikio smaguriavimo, triukšmavimo, pikty žodžių, negerų poelgių, nusileisti, būti nuoširdesniam.</p>

<p>daiktus, mėginti juos skaičiuoti, dėlioti, grupuoti.</p> <p>Pavadinti tautinius simbolius, vėliavos spalvos, mokytis trumpų eilėraščių, stengtis aiškiai ištartti žodžius.</p> <p>Pasimokyti prašymo, kaulijimo dvieilių, su Užgavėnėmis susijusių porinimų, žiemos vijimo posakių.</p> <p>Mokyti suvokti sąvokas daug ir mažai, pagal sugebėjimus ugdyti skaičiavimo įgūdžius.</p> <p>Skatinti vaikus aktyviai fizinei veiklai.</p> <p>Kurti įvairius imitacinius judesius, padedančius pažinti, atrasti, pajusti.</p> <p>Tobulinti aktyvų judėjimą, skatinantį pagrindinius judesius.</p> <p>Savaiminis judėjimas ribotoje erdvėje. Kūno dalių panaudojimas mokant kai kurių skaičių bei sąvokų.</p> <p>Piešti ir spalvinti atributiką, susijusią su lietuviška dvasia.</p> <p>Mokytis piešti kaukes, panaudojant kuo daugiau spalvų, kirpti žirkklėmis atskiras detales.</p> <p>Kurti plokštumines kompozicijas iš įvairių geometrinių figūrų, jas aplikuoti, spalvinti ar pan.</p>	<p>Pajusti, kur ir kaip žaidžiama po vieną ar visiems drauge. Savo mintis, jausmus, išgyvenimus išreikšti žodžiais, sąvokomis: vienas, nei vieno, mažai, daug, po lygiai.</p> <p>Vartyti knygeles, mokytis eilėraščių, žaidimų.</p> <p>Matyti, klausti, aiškintis, pačiam ruošti dalyvauti vyresnių darželinukų paruoštame renginyje, bandant suprasti šventės esmę.</p> <p>Pradėti suvokti, kad Tėvynė prasideda nuo gimtosios vietos.</p> <p>Išgyventi savaitės, kai žiema pasuka į pavasarį, išskirtinumą: gamtos reiškinių, žmonių elgesio staigius pokyčius, permainas, tradicijų laikymąsi.</p> <p>Žaisti su daiktais, juos tapatinant, lyginant, atimant, pridėdant, skaičiuojant, patirti, jog skaičiavimas – tai būdas pažinti pasaulį.</p> <p>Formuoti vaizdinius apie kiekį, skaičių, dydį, svorį, tūrį.</p> <p>Mokyti apibendrinti naudojant simbolius.</p> <p>Turtinti aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais: Lietuva, tėviškė, vėliava, upė, jūra, Nemunas, Vilnius – sostinė, pilis, gimtasis miestas</p>	<p>draugų ir daiktų padėtį erdvėje savo kūno atžvilgiu.</p> <p>Susipažinti su Lietuvos simboliais, kai kuriais istorijos momentais.</p> <p>Tyrinėti Lietuvos žemėlapi, atrandant žinomus miestus.</p> <p>Mokytis eilėraščių, dainelių, lietuvių liaudies žaidimų, ruošiantis šventiniam renginiui.</p> <p>Prisiminti atsisveikinimo su žiema, jos išlydėjimo ir pavasario sutikimo papročius, tradicijas, Užgavėnių karnavalo prasmę.</p> <p>Skatinti aplinkos tyrinėjimą, pastebint pokyčius, pranašaujančius pavasario atėjimą (dienos ilgėjimas, oro permainos ir pan.).</p> <p>Stebėti grupėje esančius daiktus, žaislus.</p> <p>Juos dėlioti, rūšiuoti, atkreipti dėmesį į jų vietas, savybes, grupes.</p> <p>Ugdyti skaičiavimo įgūdžius, skaičiuojant daiktus grupėse ir eilėje.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais: gimtinė, tėvynė, Lietuva, nepriklausomybė, Vasario 16-oji, gimtoji kalba, tautinė giesmė ir kt., atsakinėjant į pateiktus klausimus, skatinti vaikus suprasti vietovę, darnų ryšį su gyvenančiais šalia.</p>	<p>Savo žaidimams naudoti įvairius techninius, elektroninius matavimo prietaisus.</p> <p>Praturtinti pamėgtus žaidimus savo gamybos žaislais, kuriuose reikėtų įrašyti skaitmenis.</p> <p>Dirbant, tarantis, žiūrindamas knygas, senus albumus, pasikalbėti su auklėtojomis, tėvais, suvokti, kad turi gimtinę branginti, nes kur ji – ten saugumas, jaukumas, artimieji.</p> <p>Prisiminti lietuvių liaudies tradicijas ir papročius, susijusius su Užgavėnėmis.</p> <p>Stebėti artėjančio pavasario požymius gamtoje.</p> <p>Tyrinėti, kuriose vietose sniegas lipnus, o kuriose sukietėjęs. Bandyti lipdyti, apžiūrėti darbus, žymėti kalendoriuje.</p> <p>Aiškintis, ką galima skaičiuoti ir suskaičiuoti, pasakyti daiktų skaičių, bandyti skaičiuoti atgal.</p> <p>Lyginti, grupuoti, sudėti, atimti daiktus, atlikti užduotis, spręsti galvosūkius.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais: papročiai, tauta, himnas, herbas, gintarinis krantas, prezidentas ir pan. Kalbantis apie gimtąjį kraštą, skatinti vaikus domėtis lietuvių liaudies papročiais, tautosaka.</p> <p>Kalbantis savarankiškoje kalboje vartoti skaitvardžius, derinant</p>
---	---	---	---

	<p>Užventis, Kelmė ir kt. Žaidimų metu įtvirtinti garso „š“ tarimą. Šnekamojoje kalboje vartoti dydžių, erdvės sąvokas, liepiamosios nuosakos priešdėlinius veiksmažodžius. Turtinti, aktyvinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: baubti, gaudyti, giedoti, dūkti, juoktis, kaukė, siausti ir pan. Aptarti Užgavėnių karnavalo personažus, kaukių spalvas, formas, dydžius. Dalijantis šventės įspūdžiais, spontaniškai pasakoti savo įspūdžius. Turtinti žodyną žodžiais ir junginiais: vienas, du, trys ir t. t., daugiau, mažiau, tiek pat ir pan. Bendraujant skatinti vaikus pastebėti šalia esančius daiktus, atkreipti dėmesį į jų vietą, džiaugtis jų gausa. Iš visumos daiktų išrinkti vienos rūšies daiktus ir pan. Lyginti, kur daugiau, kur mažiau. Žaisti judriuosius žaidimus su taisyklėmis („Paukštelis be lizdelio“, „Pas lokį miške“ ir pan.), ugdyti vikrumą, ištvermę, kantrybę, dėmesio sukaupimą.</p>	<p>Kalbantis aktyvinti skaitvardžių vartojimą, savarankiškai sudarinėti vientisinius išplėstinius ir sudėtinius sakinius su jungtuku „o“.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais: kaukės, Kanapinis, Lašininis, Morė, palyginimais, tradiciniais sušukimais, šmaikštumą, humorą reiškiančiais garsažodžiais ir žodžiais.</p> <p>Aptarti pasigamintas kaukes, jų spalvas, formas.</p> <p>Pagal pedagogo pavyzdį sudarinėti veikiamosios rūšies esamojo laiko dalyvius su priesagomis -antis, -antė, -intis, -intė.</p> <p>Skatinti vaikus pasakoti savo įspūdžius.</p> <p>Turtinti žodyną kieikinių ir kelintinių skaičių pavadinimais.</p> <p>Skatinti vaikus tyrinėti aplinką, rūšiuojant daiktus pagal įvairius požymius, nustatyti jų padėtį erdvėje savo kūno atžvilgiu, skaičiuoti, kalboje vartojant kelintinius ir kieikinius skaitvardžius, derinti juos su kitomis kalbos dalimis.</p> <p>Naudojant siužetą, padėti vaikams sutelkti dėmesį į atliekamus judesius, jų tikslumą.</p> <p>Judėjimo aplinkos tyrinėjimas.</p> <p>Mėgdžiojant pedagogą,</p>	<p>juos su kitomis kalbos dalimis.</p> <p>Turtinti žodyną žodžiais, vaizdingais posakiais, patarlėmis, priežodžiais, mįslėmis, susijusiomis su Užgavėnių papročiais.</p> <p>Pokalbio metu taisyklingai vartoti veiksmažodžių būsimąjo laiko formą. Skatinti vaikus savarankiškai kurti pasakojimus apie Užgavėnes.</p> <p>Kalbantis skatinti įvardžių aš, tu, jis, ji, mes, jie, jos ir veikiamosios rūšies esamojo laiko dalyvių vartojimą sudėtiniam sakinyje.</p> <p>Turtinti žodyną skaičių pavadinimais, žodžiais: po lygiai, daugiau, mažiau, kelintas, dešinėn, kairėn ir pan. Skaičiuojant, lyginant daiktus, jų grupes, skatinti kalbėti sudėtiniais sakiniais su jungtuku „o“.</p> <p>Skaičiuojant daiktus, lyginti kelintinį ir kiekinį skaičiavimą, taisyklingai atsakant į klausimus: kelintas? kelinta?</p> <p>Skatinti domėtis aplinka.</p> <p>Ugdyti pastabumą ir dėmesingumą.</p> <p>Mokyti orientuotis erdvėje.</p> <p>Tenkinti poreikį laisvai judėti, siekti judesių įvairovės.</p> <p>Organizuoti estafetes naudojant įvairių sportinių inventorių, imituojant žiemos galynėjimą su pavasariu.</p>
--	---	--	---

	<p>Atliepiančioms džiugioms pavasario artėjimo nuotaikoms, organizuoti linksmas estafetes, draugiškas varžytuves, naudojantis Užgavėnių karnavalo personažų įvaizdžiais. Žaidžiant judriuosius žaidimus, skatinti skaičiavimo įgūdžius. Įtvirtinti sąvokas „vienas“, „daug“, pastebinti, kad bėga daug, o vejasi vienas. Tegul tėviškės gamta pažadina vaiką kūrybai. Įrengti namus su atsidarančiais langeliais, įvairiais stogais, kuriuose norėtų apgyvendinti savo šeimos narius, brūkšneliais, taškeliais ar vingeliais užrašyti jų vardus. Žaisti muzikinius didaktinius žaidimus. Pasiklausyti vyresnių vaikų atliekamų dainų.</p>	<p>atlikti šventės personažams būdingus judesius. Perteikti šventės nuotaiką. Organizuoti įvairias varžybas (virvės traukimas, pagalvių karas ir pan.). Judrioje veikloje vartoti įvairias matematinės sąvokas. Naudoti įvairias sąvokas, lavinančias vaikų gebėjimus, skaičiavimo įgūdžius, formų pažinimą. Laisvai pasirenkant meninės išraiškos priemonės, pavaizduoti savo namus ir juose gyvenančius artimuosius. Gaminti darbelius, vėliavėles, juosteles grupei papuošti, kopijuojant ar patiems sugalvojant raštų motyvus. Žaisti lietuvių liaudies žaidimus, ratelius.</p>	<p>Mokyti įvairių rikiuotės pratimų. Skatinti įsiklausyti į komandą ar nurodymą ir juos atlikti. Lavinti dėmesingumą, susikaupimą. Skatinti vaikus kurti įvairiomis priemonėmis, skatinti domėjimąsi kūryba, jausti malonumą regėti meninius kūrinus. Atlikti muzikines užduotis: padainuoti dainą, pašokti šokį ir pan.</p>
--	---	---	--

Kovas

Kovas – gamtos pabudimo ir tyrinėjimų metas. Vaikams, kaip būsimiems visuomenės piliečiams, itin svarbu sugebėti stebėti aplinką, išvelgti aplinkosaugines problemas ir pagal galimybes jas spręsti. Svarbu skiepyti vaikams poreikį saugoti Žemę ir jos išteklius.

Tikslas. Plėtoti vaikų patirtį, atliekant įvairius stebėjimus, tyrinėjimus. Ugdyti gebėjimą matyti ir saugoti gamtos grožį.

Uždaviniai:

- Gėrėtis neužteršta aplinka, susipažinti su kenksmingomis medžiagomis buityje.
- Domėtis ir pažinti augalus, sugrįžtančius paukščius.
- Saugiai elgti buityje ir lauke.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Ugdyti supratimą apie darbą, skatinti padėti draugams ir suaugusiesiems. Skatinti žaisti imitacinius žaidimus. Džiaugtis pirmaisiais pavasario požymiais, atkreipti dėmesį į dienos pailgėjimą, oro permainas ir pan. Skatinti išlieti savo emocijas. Nusiteikti džiaugtis gamtos grožiu, stebėti, tyrinėti aplinką, suvokti augalų įvairovę. Klausytis vaikų literatūros kūrinių, trumpų pasakėlių apie įvairius gamtos reiškinius. Supažindinti su kai kuriais lietuvių liaudies amatais ir meistrystės būdais. Supažindinti su metų laikų kaita, atkreipiant dėmesį į permainas gamtoje, žmonių aprangoje. Susipažinti su kai kuriais augalais, augančiais kieme, stebėti ir pažinti</p>	<p>Įsitikinti, kad darbas yra gyvenimo pagrindas: dorai atliktas darbas teikia džiaugsmą. Sąveikaujant su gamta ugdytis jutiminį suvokimą, vaizduotę, stebėti gyvybes atbudimo apraiškas, suvokiant naujo gyvybės rato pradžią. Padėti vaikui suvokti, kad žmogus – gamtos dalis, suprasti žmogaus veiklos ir gamtos ryšį. Bendraujant su gamta ugdytis jutiminį suvokimą, vaizduotę, pastebėti gyvybės atbudimo apraiškas, įgyti patirties. Išmėginti puodžiaus, dailidės ir kitus darbus. Nusiteikti kantriai triūsti ir stengtis pagaminti gražų, gerą, praktišką dirbinį, ugdyti praktinius gebėjimus.</p>	<p>Nusiteikti džiugiai dalyvauti Kaziuko mugės šurmulyje, suvokti darbą kaip veiksmą teikiantį naudą ir malonumą. Gėrėtis pavasarėjančia gamta, prisiminti pavasario darbus darže, sode, gėlyne. Stebėti darželio aplinkoje augančius medžius, krūmus, gėles. Stebėti sugrįžtančius paukščius – pavasario pranašus. Pažinti augalų įvairovę, turtinti žinias apie medžius, krūmus, gėles, mokytis suprasti saulės šilumos, šviesos, vandens svarbą augalams, įvertinti žmogaus poveikio augalams pasekmes. Ugdyti suvokimą apie gimtojo krašto svarbą ne tik žmogaus, bet ir gyvūnų, paukščių gyvenime. Skatinti saugoti ir globoti sugrįžtančius paukščius.</p>	<p>Auklėtojų pasakojimas apie Kaziuko mugę. Gebėti draugiškai pasiskirstyti vaidmeninių, muzikinių žaidimų metu. Stebėti pirmuosius pavasario požymius, elementaria forma atskleisti vaikams gamtos reiškinių kitimo bei tarpusavio priklausomybės ryšius. Supažindinti su sėklų dygimu, formuoti elementarius darbinus įgūdžius. Apibendrinti vaikų žinias apie metų laikus, jų esminius požymius. Įtvirtinti metų laikų kitimo nuoseklumą. Apibendrinti, kad augalai, gyvūnai ir žmonės maistą gauna iš žemės. Supažindinti su pirmaisiais pavasari perskrendančiais</p>

<p>atskrendančius paukščius. Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su darbu, įvairiomis medžiagomis, įrankiais ir pan. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: medis, gėlė, saulė šviečia, pieva, lapelis, lizdas, vėjas ir kt., skatinti vaikus kalbėti, atsakant į klausimus. Pamėgdžioti paukščių balsus, vėjo šniokštimą. Mokyti aiškiai tarti žodžių junginius. Veiksmų, patyrimo, emocijų išraiška judesiu. Pedagogo mėgdžiojimas, judesių atlikimas pagal žodinę instrukciją. Pralindimo įgūdžių lavinimas ir formavimas naudojant įvairių sportinių inventorių. Judesių koordinacijos lavinimas. Leisti vaikams pajusti savo galias, padėti atsiskleisti jų gebėjimams. Ugdyti draugiškumą, dėmesingumą, kūrybiškumą. Mokyti kurti įvairius raštus popieriuje. Piešti vaškinėmis kreidutėmis. Puošti įvairius darbelius brūkšneliais, taškeliais, linijomis. Laisvai eksperimentuoti su įvairiomis medžiagomis: moliu, plastilinu. Naudoti gamtinę medžiagą. Piešti medžiams lapelius,</p>	<p>Pradėti suvokti vertybinę santykį su gamta, tirti saulės ir žemės sąveiką per pumpuro skleidimąsi, sėklos dygimą ar paukščio giesmę. Per pažintinę tiriamąją ir praktinę veiklą patirti ir pajusti, kad gamtos grožis augmenijos ir gyvūnijos rūšių gausumas, švarus oras ir vanduo yra ekologinė vertybė. Padėti vaikui suvokti, kad žmogus – gamtos dalis, suprasti žmogaus veiklos ir gamtos ryšį. Suteikti žinių apie paukštelių sutiktuvų tradiciją, ugdyti gimtąją kalbą, jos vaizdingumą pamėgdžiodami paukštelių balsus. Stengtis pažinti paukščius, domėtis jų įvairove, gausumu, gyvenimo būdu. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, susijusiais su liaudies amatais, dirbiniais, prekyba ir pan. Įsiminti įvairių profesijų pavadinimus, aptariant žmonių darbus vartoti garsažodžius, skatinti taisyklingai tarti garsą „ž“. Skatinti vaikus kalbėti plečiant sakinius, vartoti jungtuką. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, nusakančiais</p>	<p>Turtinti vaikų žinias apie liaudies amatus, senovinius darbo įrankius, liaudies meno sritis. Susipažinti su įvairių dirbinių pavyzdžiais, juos tyrinėjant, sužinant jų paskirtį, pagaminimo procedūrą. Tyrinėti besikeičiantį žemės paviršių, dirvožemį, oro pasikeitimus, stebėti paukščius, jų būstą, mitybos ypatumus. Atkreipti dėmesį į inkilų, lizdų dydį, formą, vietą. Mokyti pažinti Lietuvoje gyvenančių paukščių rūšis. Stebėti, tyrinėti, lyginti medžių, krūmų, gėlių, jų žiedų, lapų dydžius, formas, spalvas, atspalvius, kvapus. Stebėti parskrendančius paukščius, kaip jie ruošiasi perėti, ieško būsto. Mokyti pažinti darželio teritorijoje perinčius paukščius, išsiaiškinti jų elgsenos ypatumus. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, susijusiais su liaudies amatais, dirbiniais, prekyba ir pan. Pokalbio metu skatinti suprasti žodžius ir žodžių junginius, reiškiančius darbininkų specialybių pavadinimus, veiklą,</p>	<p>paukščiais, jų gyvenimo būdu bei nauda, skatinti rūpintis paukšteliais, globoti juos. Surengti paukščių karnavalą. Sužinoti įvairių amatų ir meistrystės būdų. Įsidėmėti medžiagų, įrankių pavadinimus. Sisteminti bei apibendrinti vaikų žinias, įgytas stebint lapuočių medžių bei krūmų pumpurų skleidimąsi, išryškinti pumpurų atbudimo kambaryje sąlygas, palyginti jas su to paties laikotarpio sąlygomis lauke. Organizuoti tolesnį augimo ir vystymosi stebėjimą. Siekti, kad vaikai suvoktų grėsmingos žmonių įtakos gamtai pavojų. Formuoti aplinkosauginius elgesio įgūdžius ir jų pritaikymą praktikoje. Gilinti žinias apie šiukšlių rūšiavimą. Mokyti pažinti paukščius iš jų giesmių, paukštelių balsų pamėgdžiojimų. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, susijusiais su liaudies amatais, dirbiniais, prekyba ir pan. Pokalbio metu kalbant sudarinėti tariamosios nuosakos veiksmazodžius, vartoti jungtuką „jeigu“.</p>
---	--	--	---

<p>gėlytėms žiedlapius štampuojant teptuku. Skatinti vaikus eksperimentuoti su spalvomis.</p>	<p>artėjančio pavasario požymius. Džiaugtis pirmaisiais pavasario žiedais. Pagal pedagogo pavyzdį jungti du vientisinius sakinius į vieną, vartojant jungtuką „ir“. Mokyti atpasakoti pedagogo pasiūlytą rišlų tekstą. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: ant, arti, augti, aukštai, dygti, augalų ir jų vaisių pavadinimais. Klausantis miško garsų, įrašų, skatinti vaikus juos pamėgdžioti. Skatinti vaikus pasakoti savo išpūdžius apie mišką, įtvirtinti savaitės temos žodžius, naudojant juos kalboje. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: čiulbėti, inkilas, klykti, kuodas, lizdas, parskristi, sugrižti, parskrendančių paukščių pavadinimais, balsų pamėgdžiojimais ir kt., apibūdinti pasirinktą paukštį pagal pedagogo pasakojimo pavyzdį. Vartoti kuo daugiau garsažodžių, skatinti atsakyti į klausimus. Atlikti pratimus, lavinančius pusiausvyrą.</p>	<p>darbo įrankius, pagal galimybes vartoti juos kalboje. Skatinti sudarinėti būdvardžius su priesagomis -inis, -inė, -ingas, -inga. Kalboje vartoti kuo daugiau antonimų, sinonimų. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, nusakančiais artėjančio pavasario požymius. Skatinti sudarinėti ir kalboje vartoti neveikiamosios rūšies esamojo ir būtojo laiko dalyvius, derinant juos su kitomis kalbos dalimis. Ugdyti pasakojimo įgūdžius, sudarant apibūdinamąjį pasakojimą apie pavasarį. Skatinti vaikus įsidėmėtus augalus, kvapus, garsus, išpūdžius įvardinti, apibūdinti žodžiais, žodžių junginiais. Pokalbio metu lavinti dialoginę kalbą, atsakant į klausimus: koks? kokia? kokie?, išplėstiniu sakiniu. Klausantis greitakalbių, mįslių, skatinti vaikus išmokti jas atmintinai. Turtinti žodyną žodžiais: trumpakaklė, pakaklė, ilgakojis, raudonkojis, švilpauja, parskrendančių paukščių pavadinimais ir pan. Skatinti kalboje vartoti išiktukus: brakšt,</p>	<p>Skatinti pasakoti savo išpūdžius, patirtus Kaziuko mugėje, apie išigytus pirkinius, kalboje vartoti tariamosios nuosakos veiksmažodžius. Turtinti vaikų aktyvų ir pasyvų žodyną žodžiais, nusakančiais artėjančio pavasario požymius. Kalbantis su vaikais, įtvirtinti neveikiamosios rūšies dalyvių su priesagomis -mas, -ma, -tas, -ta vartojimą. Skatinti sudaryti atkuriamąjį pasakojimą pagal pateiktus klausimus. Atsakinėti į klausimus sudėtiniais sakiniais. Įtvirtinti sąvoką „miško gėrybės“, skatinti vartoti žodžius: kraitelė, pintinė, krepšelis, gėrybės, rūsys, statinė, raugti, džiovinti ir pan. Plėsti žodyną uogų, grybų pavadinimais. Skatinti vaikus kalboje vartoti kilmininko linksnio daiktavardžius surieveiksmiu ir būdvardžius su priesaga -inis, esamojo ir būtojo laiko veiksmažodžius. Turtinti žodyną žodžiais: sparnuočiai, giesmininkai, ilgasnapis, kuoduoti,</p>
---	---	--	--

	<p>Skatinti vaikų saviraišką, kūrybiškumą, sudaranti sąlygas rinktis įvairias veiklas. Žaisti įvairius žaidimus, įsitikinant, kad galima judėti skirtingu tempu, išbandant savo kūno galimybes. Skatinti lenktyniauti, draugiškai varžytis. Įveikti įvairias kliūtis, imituojant kelionę „mišku“, ugdyti dėmesingumą, meilę gyvajai gamtai, skatinti vaikų saviraišką. Naudojant įvairių sportinių inventorių, organizuoti judriuosius žaidimus, imituojančius paukščių sugrįžimą, lizdo sukimą ir kt. Nusiteikti būti linksmam, smagiam, mokėti ne tik padaryti dirbinį, bet jį pagirti, pašmaikštauti, palinksminti mugės dalyvius. Dainuoti dainas, groti įvairiais daiktais. Tegul tėviškės gamta paskatina vaiką kurti, pasidalinti su kitais įgyta patirtimi, vizualine kalba – saviraiška daile. Žaisti žaidimus apie pavasarį, gėrėtis spalvų žaismu šokant su įvairiaspalvėmis skarelėmis. Klausyti skudučiais atliekamos muzikos.</p>	<p>pokšt, pliaukšt, pykšt, plast, švilpt, purpt ir kt. individualūs apibūdinamieji pasakojimai apie pasirinktą paukštį pagal pateiktą pedagogo planą. Skatinti vaikų saviraišką, improvizaciją. Sudominti įvairia veikla. Padėti atskleisti ryškiausių vaikų gebėjimus. Pratinti vaikus laikytis nesudėtingų žaidimo taisyklių, skatinti norą draugiškai varžytis, lenktyniauti. Judrioje veikloje mėginti išreikšti aplinkoje vykstančius reiškinius. Plėtoti fizinius gebėjimus, žaismingai atlikti judesius. Lavinti akių žvitrumą, rankos taiklumą mėtant į taikinį, kūno judesių koordinaciją. Žaisti imitacinius žaidimus, pamėgdžiodami paukščiams būdingus judesius, elgseną. Skatinti vaikų judrumą, žaismingumą. Gaminti darbelius, verbas, piešti piešinius mainais su draugais. Organizuoti Kaziuko mugės šurmulį, aktyviai jame dalyvauti. Žaisti žaidimus įvairių amatų temomis. Piešti, aplikuoti, štampuoti, lipdyti</p>	<p>skardžiabalsė, juodplunksnis, gūžta, kenkėjai, sanitarai ir pan. Kalbantis apie paukščius, jų gyvenimo būdą, skatinti kalbėti sudėtiniais sakiniais, vartojant visas kalbos dalis. Apibūdinamasis pasakojimas, lyginant du skirtingo dydžio paukščius, pagal pedagogo pateiktą planą. Lavinančių vaizduotės siužetų kūrimas, naudojant įvairias priemones, sporto inventorių. Suteikti vaikams teigiamų emocijų. Skatinti bendrauti tarpusavyje judesiais, gestais, ritmiškai judėti nurodytame plote, stiprinti kūno raumenis fiziniais pratimais. Skatinti įveikti įvairias kliūtis, užduotis pagal sutartą signalą. Lavinti vikrumą, drąsą, elgesio kontroliavimą. Skatinti vaikų aktyvumą, tinkamai panaudojant priemones. Ugdyti kūrybiškumą, sudarant sąlygas patiems kurti, improvizuoti. Ugdyti praktinius gebėjimus (pinti, rišti, austi, siūti, siuvinėti, daryti žaislus).</p>
--	---	--	--

	<p>Pastebėtas žemės dosnumas ir grožis paskatins vaiką kūrybai.</p> <p>Klausyti piemenėlių dainų.</p> <p>Klausant muzikos reikšti savo jausmus, ugdyti vaikų saviraišką.</p> <p>Išreikšti įspūdžius, lipdant, aplikuojant ar kitaip veikiant.</p>	<p>pavasario vaizdus, reiškinius, paukščių gyvenimo elementus.</p> <p>Grojant muzikos instrumentais, kurti pavasario lietu, panaudojant dinamiką.</p> <p>Piešti, spalvinti, štampuoti, aplikuoti, kirpti įvairių formų lapus (apvalius, pailgus, ovalius ir kt.).</p> <p>Groti įvairiais iš gamtinės medžiagos pagamintais instrumentais.</p> <p>Ugdyti lankstymo, kirpimo įgūdžius gaminant įvairius paukštelius.</p> <p>Juos spalvinti, puošti naudojant kuo įvairesnę techniką.</p> <p>Skatinti vaikų fantaziją.</p>	<p>Kurti lėlių teatro spektaklį. Kaziuko mugės šurmulyje išbandyti neįprastas pramogas (groti buityje esančiais daiktais ir pan.).</p> <p>Tapyti pirmuosius pavasario požymius gamtoje.</p> <p>Grozėtis savo ir kitų dailės kūryba, aiškinti savo sumanymą ir sprendimus, domėtis kitų idėjomis.</p> <p>Groti švilpynėmis sutartinę.</p> <p>Žaisti muzikinius žaidimus.</p> <p>Įvairiomis dailės technikomis piešti žemę, jos gyventojus, kelionių fantazijas, savo sukurtas istorijas. Inscenizuoti sakmę „Kaip atsirado žemė“.</p> <p>Groti akmenukais ritminius motyvus.</p> <p>Jungiant taškelius, piešti paukščius.</p> <p>Skatinti vaikų kūrybiškumą kuriant paukščius iš pasirinktos gamtinės medžiagos, popieriaus, tekstilės.</p>
--	---	---	--

Balandis

Sveikos gyvensenos ugdymas labai aktualus. Analizuojant vaikų sergamumo duomenis matyti, kad didžiausią dalį sudaro kvėpavimo organų ligos. Dramatiškai išaugo psichikos ir elgesio sutrikimų. Padidėjo vaikų sergamumas jungiamojo audinio ir skeleto raumenų, nervų sistemos ir jutimo ligomis. Sveikatos statistikos duomenys rodo nuolat prastėjančią vaikų sveikatos būklę.

Tikslas. Siekti savo ir kitų saugumo, fizinio judėjimo, sveikos mitybos ir saugios gyvensenos įgūdžių svarbos, sveikatos supratimo.

Uždaviniai:

- Įgyti žinių apie kūno sandarą, suvokti savo fizinę būklę ir kūno poreikius, rūpintis savo higiena.
- Įgyti pasitikėjimo savimi ir savo jėgomis.
- Ugdyti lankstumą, vikrumą, valią, ištvermę, drąsą.
- Įgyti sveikos mitybos įgūdžių.
- Domėtis vandens svarba žmogaus gyvenime.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Gėrėtis knygelių įvairove, atrandant jau žinomas pasakėles iliustracijose. Ugdyti pagarbą knygoms, skatinti jas saugoti. Skatinti vaikus laikytis asmens higienos taisyklių, ugdyti supratimą apie jų svarbą. Skatinti pajusti pasakėlių nuotaiką, įsijausti į veikėjų išgyvenimus. Ugdyti skaičiavimo įgūdžius, skaičiuojant pasakų veikėjus, knygeles. Rūšiuoti knygas pagal nurodytus požymius. Žaidžiant žaidimus, draugiškai bendrauti tarpusavyje. Mokyti savitvarkos, skatinti padėti</p>	<p>Įsijausti į kūrinio nuotaiką, jausmus, klausantis deklamuojant ar pasakojant. Nusiteikti turtinti savo kalbą, ugdyti pagarbą gražiam lietuviškam žodžiui. Skatinti vaiką rūpintis savo sveikata, prisitaikyti prie aplinkos, pajuntant savo kūno galimybes, vertę. Būti pakančiam kitų kūrybinei raiškai, pasirinkti, kuo ketini tapti, su kuo vaidinti, nuo ko pradėti. Domėtis knygos gimimu, išmintingomis raidėmis, iškalbingais paveikslėliais. Pabūti rašytoju paprašius, kad suaugusieji parašytų sugalvotus žodžius. Stengtis kalbėti</p>	<p>Siekti suvokti knygos, kaip informacijos šaltinio, vertę. Įsiklausyti į skaitomus kūrinėlius, stengtis išreikšti kūrinio nuotaiką, suvokti skaitomo teksto turinį. Prisiminti asmens higienos taisykles, skatinti norą augti sveikam, stipriam, gražiam. Ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius. Siekti, kad vaikai pajustų pasakų reikšmingumą ir svarbą vaikų gyvenime, kad pasakos atspindi žmonių gyvenimą, yra pamokančios. Tyrinėti grupėje turimas knygeles, aptarti jų panašumus ir skirtumus, rūšiuoti pagal įvairius požymius. Atrasti simbolius – raides, skaičius, mėginti</p>	<p>Atsinešti įvairių knygų: enciklopedijų, iliustruotų žodynų, kalendorių, senovinių ir šiuolaikinių knygų, žurnalų. Įrengti skaityklą ar biblioteką. Skatinti domėtis knygomis. Ugdyti teigiamą požiūrį į vaidybą. Suvokti, kad kūnas vystosi ir keičiasi: gimsta, auga, sensta, miršta. Sudaryti savo kūno augimo ir vystymosi albumą. Suvokti, kas bendra ir skirtinga tarp kūdikio, vaiko ir suaugusio. Stebėti vaikų susidomėjimą pasakomis. Supažindinti su veikėjų charakteringomis savybėmis. „Žaisti pasaką“ (paruošti vietą, priemones). Skatinti tyrinėti, pažinti knygų turinį. Žiūrėti iliustracijas, suprasti simbolius. Lyginti save</p>

<p>tvarkant grupę ir kt. Supažindinti su įvairių pasakų personažais. Intuityviai suprasti skaitomos pasakos ir iliustracijos ryšį. Mokyti vaikus trumpomis frazėmis apibūdinti paveikslėlius. Mokyti vaikus rūšiuoti knygas pagal dydį, jas aptariant. Bendrauti žaidžiant. Turtinti žodyną žodžiais: šukos, veidrodis, muilas, rankšluostis, įtvirtinti mandagumo įgūdžius (ačiū, prašau, atsiprašau, sudie ir t. t.). Mokyti, padedant auklėtojai, sekti trumpas pasakėles, pamėgdžioti gyvūnus įvairiais garsais, judesiais. Atlikti daugiau pratimų, sąlygojančių kūno padėties kaitą erdvėje. Dėmesį lavinantys pratimai. Pagrindinių judesių įgūdžių formavimas. Įvairių žaidybinio pobūdžio užduočių atlikimas. Mokyti einant įveikti nesudėtingus kliūtis, išlaikyti pusiausvyrą. Kamuolio ridenimo, pralindimo įgūdžių įtvirtinimas. Pakartoti jau mokamus judėjimo būdus, įgūdžius.</p>	<p>taisyklingai, raiškiai. Per įvairią veiklą pajusti fizinę, dvasinę, psichinę ir socialinę gerovę, įgyti patyrimą ir pagrindinių žinių apie sveiką gyvenseną. Leisti vaikui pajusti, kad gera jo sveikata ir savijauta yra sėkmingo jo ugdymo(si) sąlyga. Mokėti saugoti savo ir šalia esančiųjų sveikata, poilsį ir ramybę, tinkamai prižiūrėti kūną, nesudaryti pavojingų situacijų. Turtinti aktyvųjų ir pasyvųjų žodyną žodžiais ir jų junginiais, susijusiais su knyga. Lyginti turimas knygas pagal dydį, žanrą, kalboje vartoti sakinius su jungtukais „ir“, „o“. Klausytis skaitomą tekstą, atsakyti į klausimus. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: apsiauti, apsivilkti, batai, batukai, drabužiai, kelnės, kepurė, oras, lyti, lietus, paltas, rankšluostis, dantų šepetukas ir kt. Pokalbio metu įtvirtinti drabužių pavadinimus. Lavinti dialoginę kalbą, skatinti vaikus prašyti, vartojant mandagumo žodelius, taisyklingai įvardinti savo atliekamus veiksmus. Išklausti pasirinktą pasaką ir ją inscenizuoti. Siekti,</p>	<p>atpažinti žinomas raides, jungti jas, mėginant skaityti. Pažinti ir įvardinti kūno dalis. Tyrinėti kūno judesius ramybės būsenos, aiškintis, kaip mūsų kūnas keičiasi augant. Sužinoti, kas saugo ir stiprina žmonių sveikata, o kas jai kenkia. Išsiaiškinti žmogaus gyvenimo ciklą (kad žmonės gimsta, auga, sensta, miršta). Pastebėti artėjančio pavasario požymius. Susipažinti su pasakų įvairove: stebuklinės, gyvulinės, pasakos be galo ir kt. Aptarti veikėjus, jų elgseną, būdingus bruožus. Klausytis sekamų pasakų, išreiškiant jų nuotaiką, suvokiant, kad pasakose visada nugali gėris. Turtinti žodyną drabužių ir avalynės pavadinimais, žodžiais, reiškančiais orų permainas, laiko ir priežasties prieveiksmais. Pokalbio metu skatinti vaikus į klausimus: kada? kodėl? atsakinėti išplėstiniais vientisiniais sakiniais. Apibūdinamojo pasakojimo metu apie kūno priežiūrą, skatinti kalboje vartoti laiko ir priežasties prieveiksnius, kitas kalbos dalis. Ugdyti domėjimąsi literatūros kūriniais. Pratinti</p>	<p>dabar su savimi praeityje, ateityje (pagal fotonuotraukas, išmatavimus). Lyginti save su kitais šeimos nariais, panašaus amžiaus gyvūnais. Atkreipti dėmesį į berniukų ir mergaičių kūno kai kuriuos skirtumus: plaukų ilgį, raumenų jėgą ir kt. Pajusti širdies plakimą, užčiuopti pulsą ilsintis ir pabėgiojus. Pajusti pasakų kalbos grožį, intonacijų įvairovę. Bandyti išreikšti šypsena, mimika, gestu. Turtinti žodyną žodžiais ir posakiais: spausdintas žodis, sakytinė, rašytinė kalba, spaustuvė, knygos viršelis, puslapias, vadovėliai, kalendorius ir pan. Aktyvinti vaikų norą domėtis knygomis, mėginti skaityti. Pokalbio metu skatinti vaikus sakiniuose vartoti visų laipsnių būdvardžius. Apibūdinamasis pasakojimas pagal planą. Skatinti atsakinėti riškiai, išplėstiniais sakiniais. Turtinti žodyną įvairių metų laikų drabužių, kūno priežiūros priemonių pavadinimais. Pokalbio metu skatinti atsakinėti į klausimus sudėtiniais prijungiamaisiais sakiniais su atliepiamaisiais žodžiais: tada, kai, todėl, dėl to. Kūrybinio pasakojimo iš vaikų asmeninės patirties metu, pagal pateiktus klausimus, skatinti</p>
---	--	--	---

<p>Užduotis atlikti išraiškingai, gerai nusiteikus. Skatinti aktyvų vaikų judėjimą. Spalvinti pasakų veikėjus panaudojant kuo įvairesnę techniką ir skatinti naudoti platesnę spalvų paletę. Laisvai eksperimentuoti su įvairiomis medžiagomis: moliu, plastilinu. Mokyti spalvinti piešinėlius. Įvairias geometrines ir netaisyklingas formas jungti į visumą, išmėginant įvairias menines priemones.</p>	<p>kad vaikai emociškai suvoktų grožinio kūrinio turinį, kalbos ritmą, vaizdingumą. Pratinti atpasakoti trumpus kūrinėlius, atskiras teksto frazes. Naudojant mėgstamų pasakų siužetus, atlikti imitacinius pratimus, skatinančius vaikų kūrybiškumą, saviraišką. Atlikti įvairius pratimus ant gimnastikos suolo, nesudėtingus pratimus rankomis ir kojomis. Prisiminti saugaus elgesio salėje, judriųjų žaidimų metu taisykles. Skatinti vaikų saviraišką, naudoti muzikinius įrašus, pasakų siužetus, atliekant imitacinius pratimus. Pasijutus tikrais dailininkais, surengti savo dailės darbų parodą, pasikviesti kitų grupių vaikus, aprodyti, paaiškinti. Siekti, kad vaikas būtų kūrybingas, išradingas, savitas. Sukurti lėlių teatrui, pasirinkus tinkamų sagų, burbulų, kailių ar odos gabaliukų, vielos ir kt. Pavadinti sukurta pasakos veikėją, vaidinti, pabūti juo išgyvenant kūrybinį pasitenkinimą.</p>	<p>dėmesingai klausyti ir emociškai suvokti, siekti, kad vaikai atsakinėtų į klausimus pagal kūrinio turinį. Skatinti dalyvauti nesudėtingų siužetų inscenizavime. Lavinti dialoginę ir monologinę kalbą. Ugdyti norą dalintis, susitarti dėl bendrų veiksmų. Atlikti fizinius pratimus su pasirinktais žaislais. Patirti bendravimo džiaugsmą. Mokyti įvairiai judėti ir atsipalaiduoti. Kvėpavimo pratimai. Veikloje naudoti įvairias kliūtis, ieškoti kuo įdomesnių jų įveikimo būdų. Laisvai visomis kryptimis judėti, ieškant pasislėpusių pasakų veikėjų. Atkartoti jiems būdingus judesius, nuotaikas, įpročius. Pajusti kūrybos džiaugsmą. Kurti savo autorinę knygelę mėgstamų pasakų ar patirtų įspūdžių motyvais. Išreikšti savo nuotaikas įvairiomis meninėmis priemonėmis. Naudojant įvairias priemones, gaminti dekoracijas, pasakų veikėjų kaukes. Inscenizuoti pasirinktą pasaką.</p>	<p>kalboje vartoti laiko, vietos, būdorieveiksmius, įvairių linksnių būdvardžius, daiktavardžius. Lavinti poetinę klausą, skatinti pastebėti kai kurias kūrinio raiškos priemones, paslėptą prasmę. Ugdyti kalbos jausmą, skatinti rimuoti žodžius, sugalvoti epitetų, sinonimų, antonimų, vartoti vaizdingus žodžius. Pasakojant ugdyti kūrybinę iniciatyvą. Savarankiškai sekti pasaką, naudojantis iliustracijomis. Sudominti žaidimų atributika. Išradingai panaudoti salėje turimas priemones, skatinti laisvą vaikų judėjimą, viso raumenyno stiprinimą. Imituoti įvairias sporto šakas. Tobulinti judėjimo įgūdžius. Ugdyti gebėjimą tinkamai įvertinti ir panaudoti kūno jėgą. Sportinė pramoga lauke. Įtraukti visus vaikus į pasakos kūrimą. Suteikti džiaugsmo, skatinant kūrybiškumą. Mokyti išraiškingų kūno judesių. Siekti kūrybinės vaikų raiškos, kuriant knygeles. Iliustruoti pėdų, plaštakų atspaudais. Surošyti pasakos veikėjų, dailės darbų parodą. Kurti kolektyvinius darbelius, bendrauti, bendradarbiauti su kitais vaikais.</p>
--	--	---	---

Gegužė

Šeima – tai brangiausia, tai saugumo ir laimės vieta. Vaikui labai svarbu, kad jį augintų abu tėvai – mama ir tėtis. Labai svarbu išugdyti pagarbą, dėkingumą mamai, tėčiui, seneliams ir kitiems šeimos nariams.

Vasara – atostogų metas. Vaikams labai aktualu žinoti apie visus pavojus, tykojančius miške, prie vandens ir kt.

Tikslas. Plėsti supratimą apie šeimą, jos vertybes. Supažindinti su išvykų ir kt. pramogų praleidimo gamtoje, prie vandens ypatumais.

Uždaviniai:

- Suvokti dėkingumo ir pagarbos šeimai prasmę. Domėtis ir rūpintis šeima ir papročiais.
- Domėtis vasaros gamta. Susipažinti su kaimo kraštovaizdžiu, žmonių gyvenimu ir darbu.

Gairės temoms įgyvendinti

Iki 3 metų	3–4 metų	4–5 metų	5–6 metų
<p>Mokyti išreikšti savo jausmus.</p> <p>Parodyti mamai savo meilę ir pagarbą, padėkoti, atsiprašyti, prisiglausti.</p> <p>Puoselėti meilę gamtai, mokyti rūpintis ja, saugoti ir tausoti.</p> <p>Ugdyti susigyvenimo su tėviškės gamta jausmą, puoselėti meilę gyvybei.</p> <p>Ugdyti meilę ir pagarbą tėčiui, seneliui, mokyti išreikšti savo jausmus šeimos nariams.</p> <p>Susipažinti su mamų dažniausiai dirbamais darbais namuose, kaip mamytė rūpinasi savo vaikučiais ir kitais šeimos nariais.</p> <p>Supažindinti su sode augančiais medžiais, jų lapais, žiedais, vaisiais.</p> <p>Aptarti, kas yra sodo draugai, o kas – kenkėjai.</p>	<p>Padėti mamytei jos darbuose, suprasti, kam skirta Motinos diena, įsidėmėti, kada ji švenčiama. Pajusti pavasarį sodų, gėlynų, pievų, pamiškių sužydėjimą, jų gausumą, spalvingumą, gyvybingumą.</p> <p>Ugdyti poreikį domėtis gamta ir pajusti, kad visi, kas gimsta gamtoje, turi teisę gyventi.</p> <p>Padėti vaikus suvokti, kad per tėvus ateiname į pasaulį, kad vaiko pareiga įsiklausyti į tėvų prašymus, pamokymus, pabarimus ir stengtis gyventi taip, kaip tėvai moko.</p> <p>Parodyti meilę ir pagarbą savo mamytei geru žodžiu, švelnumu, paslauga.</p> <p>Pasimokyti švelnių, šiltų kreipimosi į mamytę žodžių, eilėraščių.</p> <p>Tyrinėti, aiškintis, kas žydi, kokiomis spalvomis, kokiais</p>	<p>Nuolat stengtis rodyti meilę ir pagarbą savo mamytei geru žodžiu, švelnumu, paslauga ir pan.</p> <p>Stengtis suprasti mamytę, padėti jos darbuose, prisiminti, kada švenčiama Motinos diena, pradžiuginti mamytę pačių pagaminta dovanėle, eilėraštuku.</p> <p>Nusiteikti džiaugtis, gėrėtis žydinčių augalų gausa, žiedų spalvomis, kvapais. Skatinti globoti augalus, nelaužyti šakų, domėtis jų priežiūra.</p> <p>Ugdyti meilę gamtai, skatinti domėjimąsi augalų ir gyvūnų įvairove, nusiteikiant juos globoti.</p> <p>Ugdyti meilę ir pagarbą tėčiui, didžiulis savo tėčiu, jo sugebėjimais, vyriškumu, tvirtumu.</p> <p>Suprasti, kad ne visi vaikai turi tėčius.</p>	<p>Suprasti, kam skirta Motinos diena.</p> <p>Įsidėmėti, kada švenčiama.</p> <p>Pasiklausyti pasakų apie mamas.</p> <p>Supažindinti vaikus su pirmaisiais pavasarį žydinčiais augalais, elementaria forma atskleisti jų prisitaikymą prie pavasario oro sąlygų.</p> <p>Mokyti gėrėtis pavasario žiedų teikiamu grožiu, saugoti ir globoti juos. Atidžiai apžiūrėti nedidelį plotelį.</p> <p>Stebėti, kokių ir kiek žolynėlių žaliuoja, ar nežydi koks žiedelis, ar nėra kurmio būsto, ar neropoja skruzdėlytė, vabalėlis.</p> <p>Mokyti bendrauti su tėveliais.</p> <p>Prisiminti jų vaikystę, žaidimus, dainas.</p>

<p>Supažindinti su gamtos reiškiniiais, augalų ir gyvūnų gyvybės ratu. Tyrinėti pievos žolynus, atrandant joje gyvenančius gyvūnus. Supažindinti su tėvelių dažniausiai atliekamais darbais namuose, kaip jie rūpinasi savo vaikeliu ir kitais šeimos nariais. Mokyti tarti mažiūninius, malonius žodelius, jais kreiptis į artimus žmones, draugus. Išmokyti trumpų eilėraščių apie mamytę. Turtinti žodyną žodžiais: žydi, kvepia, šlama, dūzgia, čiulba ir pan. Mokyti pavadinti medžius. Atlikti kvėpavimo pratimus pučiant pienės pūkus, muilo burbulus. Pamėgdžioti vabalų dūzgamą. Mokyti pavadinti gėles, vabzdžius. Turtinti žodyną žodžiais: vinis, plaktukas, kalti, varžtas, grąžtas ir pan. Imituoti judesiais įvairius darbus, juos pavadinant žodžiais. Skatinti draugiškumą. Padėti formuoti teigiamas bendravimo ir bendradarbiavimo emocijas. Fiziniiais pratimais gilinti žinias apie pavasarį, atlikti</p>	<p>kvapais džiugina mus. Įsižiūrėti į žiedų įvairovę dydžiu, spalvomis, suskaičiuoti žiedlapius, jų eilę. Stebėti paslaptinę įvairių vabzdžių pasaulį artimoje aplinkoje patiriant ir atrandant jų įvairovę, skirtumus ir panašumus. Daryti išvadas, kad vabzdžiai gyvena: dirvoje, ant augalų, skruzdėlynuose, vandenyje, po medžio žieve ir t. t. Susidomėjus atversti gamtos knygą įsitikinant gyvybės saugojimo būtinybe. Stengtis, kad vaikai būtų dėkingi tėveliams už rūpestį ir meilę. Skatinkime pasidalinti išpūdžiais šeimos gyvenimu, suprasti pagarbos, meilės reikalingumo svarbą vienas kitam. Turtinti žodyną žodžiais ir jų junginiais: dainuoti, darbas, gera, gerbti, globoti, juoktis, laimingas, maloni, mylėti mamaitę, mamytę, ir kt. Kalbant apie mamytę skatinti vartoti kuo daugiau mažiūninių, malonių žodžių. Klausyti ir išmokyti eilėraščių, dainelių apie mamą. Pokalbio metu aktyvinti taisyklingą vienaskaitos ir daugiskaitos galininko linksnio vartojimą. Skatinti rišlų pasakojimą.</p>	<p>Atkreipti dėmesį į mamų darbų, profesijas, pasvarstyti, kada mamos jaučiasi laimingos ir kada nusiminusios, atkreipti dėmesį į įvairaus amžiaus moterų veidus, pastebėti ir pajaušti nuotaiką, apibūdinti veido išraišką. Stebėti ir lyginti įvairius augalus, jų žiedus pagal spalvą, formą, žiedų kiekį ant žiedyno. Ugdyti skaičiavimo įgūdžius, skaičiuojant žiedus. Išsiaiškinti, kokios priežiūros augalams reikia, kad jie sėkmingai subrandintų vaisius. Stebėti ir tyrinėti darželio kieme esančių pievų augmeniją ir gyvūniją. Atpažinti ir pavadinti augalus, žolynus, vabzdžius. Aptarti jų elgseną. Stebėti pievoje skraidančius drugelius, pastebėti jų sparnų spalvų įvairovę. Prisiminti tėvelių darbus namuose, jų profesijas, atkreipti dėmesį į tai, kad vyrai dirba sunkius vyriškus darbus. Pasiaiškinti, ar giminėje vyrai turi iš kartos į kartą perduodamų vardų, profesijų ir pan. Turtinti žodyną žodžiais: mamos rūpesčiai, Motinos diena, dėmesingumas,</p>	<p>Pažaisti kartu su tėveliais. Domėtis mamų profesijomis, pareigomis. Padėti mamai darbuose. Pradžiuginti savo rankomis pagaminta dovanėle. Pamerkti grupėje žiedų. Stebėti, kaip laikosi, kada nukrenta žiedlapiai ar skleidžiasi nauji žiedai. Skirstyti, rūšiuoti, ženklinti, džiovinoti. Sužinoti, kiek gyvybės knibžda pievoje. Mokyti pavadinti. Domėtis, kuo minta, kur gyvena. Susipažinti su šiltųjų kraštų vabzdžių įvairove. Palyginti vabzdžius atrandant jų panašumus ir skirtumus. „Šeimos medis“ (vardai, pavardės, gimimo data). Domėtis profesijomis, pareigomis. Prisiminti svarbius faktus. Turtinti žodyną žodžiais: mamytė, mamulytė, močiutė, mamutė, vaizdingais posakiais: darbščios rankos, geraširdė, mylimiausia, niekada nepavargstanti ir kt. Skatinti gerais žodžiais, paslauga, švelnumu išreikšti</p>
--	--	--	--

<p>pedagogo rodomus judesius. Lavinti šoklumą. Mokyti judėti vienas paskui kitą, atliekant nesudėtingas užduotis. Sudominti siužetu ir jo veikėjais. Šliaužimo elementų mokymas. Mokyti kai kurių pagrindinių žaidimo taisyklių. Ugdyti gebėjimą tinkamai vartoti jėgą. Mėginti aplikuoti, tapyti mamos portretą (akis, plaukus, nosį ir t. t.), lipdyti įvairias netaisyklingas formas, jas jungti. Kurti spalvingą žydinčio sodo, pievos, gėlyno paveikslą tapant guašu, aplikuojant plėšytine aplikacija, panaudojant štam pavimo elementus. Kurti simetriškus ir asimetriškus vaizdus, panaudojant guašą, akvarelę. Mėginti piešti tėčio, senelio portretą, panaudojant įvairią jau žinomą piešimo techniką.</p>	<p>Turtinti aktyvųjį ir pasyvųjį žodyną žodžiais ir žodžių junginiais: medis, krūmas, tulpė, narcizas, alyvos žiedai, gėlės, kvėpia, lapai, žiedlapiai, laistyti ir pan. Skatinti įvairinti žodžiais pastebėtą gamtos grožį. Kalboje vartoti sąvokas, apibūdinančias spalvą, atspalvius, dydžius, formą, erdvę, laiką. Skatinti vaikus atsakyti į priežasties klausimus, įtvirtinti garsų „e“, „ė“ tarimą žodžiuose. Turtinti žodyną šeimos narių pavadinimais, būdvardžiais, apibūdinančiais žmogaus išorės ir charakterio bruožus. Pokalbio apie šeimos narius metu skatinti taisyklingai juos pavadinti. Atsakinėjant į klausimus: kas tai? ką veikia?, vartoti žodžių junginius ir trumpas frazes. Judrūs žaidimai su kamuoliu (mėtyti, gaudyti, ridenti ir pan.). Atsisėdus, atsiklaupus judėti pirmyn ir atgal. Atlikti fizinius pratimus, naudojant įvairias priemones. Skatinti vaikus džiaugsmingai judėti, imituojant žaidimus pievelėje, gėlių skynimą ir pan. Skatinti vaikus draugiškai lenktyniauti, surengti vabalų varžytuves, naudojant įvairių sportinių inventorių.</p>	<p>rūpestingumas, paslaugus, patenkinta ir kt. Kalbantis apie mamytę, vartoti įvairias kalbos dalis, taisyklingai tariant žodžius, tarpusavyje juos derinti. Skatinti atkuriamąjį pasakojimą apie Motinos dieną, padedant pedagogui klausimais. Skatinti pasakoti rišliai, vartojant vaizdingus posakius apie mamą. Turtinti žodyną žodžiais: kvapnioji, gražioji, nuskinta, pamerкта, pavasario gėlių pavadinimai. Stebėti žydinčius augalus, dalintis patirtimi, reikšti susižavėjimą augmenija, jos žiedų įvairove. Kalbant aktyvinti priešdėlių daiktavardžių ir veiksmazodžių vartojimą. Skatinti vaikus kurti apibūdinamąjį pasakojimą pagal planą apie žydinčias gėles. Turtinti žodyną žodžiais, susijusiais su tėčiu, jo profesija, maloniais vaizdingais posakiais, palyginimais. Individualaus apibūdinamojo pasakojimo metu skatinti vaikus kalbėti gramatiškai taisyklingais sakiniais. Lavinti dialoginę kalbą, loginį mąstymą,</p>	<p>pagarbą ir meilę mamytei. Mokyti kurti individualius pasakojimus apie savo mamą (padedant klausimais). Skatinti kalboje vartoti kuo daugiau žodžių, reiškiančių jausmus. Turtinti žodyną įvairių pavasarį žydinčių gėlių pavadinimais, žodžiais: ilgastiebė, plačialapė, geltonžiedė, mėlynakė, puošnioji, kvapnioji, nuostabusis ir pan. Dalytis gamtos pažinimo džiaugsmu. Kalbėtis apie profesijas, susijusias su augalų priežiūra. Kalboje vartoti įvardžiutinius būdvardžius, derinant juos su kitomis kalbos dalimis. Skatinti kūrybinius pasakojimus. Žodyno turtinimas žodžiais apie tėtį, senelį, su jais susijusiomis situacijomis. Skatinti vaikų norą pasakoti apie savo tėtį, senelį. Lavinti monologinę kalbą. Mokytis eilėraščių apie tėtį, išmokstant taisyklingai tarti turinio žodžius. Žaidimais ugdyti teigiamas emocijas. Savo judesiais reikšti</p>
--	--	---	--

	<p>Fiziniai pratimai panaudojant „plytas milžines“, pratimai imituojantys tėvelių dirbamus darbus. Pradžiuginti mamą savo rankomis pagaminta dovanėle, išmoktu eilėraštku. Gamtoje pastebėtą nuotaiką ir spalvinį augalų žaismą atkurti popieriuje. Didžiutis žmogaus meninėmis galimybėmis, kurti pasirinkto gyvūnėlio atvaizdą. Piešti piešinėlius, komponuoti puokštes, kurti padėkos žodžius ir skirti gražiausius žodžius savo tėčiui.</p>	<p>atsakinėjant į pateiktus klausimus. Sužadinti artumo, globos, draugiškumo vienas kitam jausmą, teigiamas bendravimo emocijas. Veikla, pratimai procese. Skatinti vaikus judėti, siekti judesių laisvumo, tempo, ritmo pajautimo. Stengtis išlaikyti emocinę pusiausvyrą. Mokyti orientuotis erdvėje. Skatinti vaikų domėjimąsi gamta. Imitaciniais judesiais vaizduoti pievos gyventojus, joje verdantį gyvenimą. Atliekant užduotis reaguoti į spalvinius signalus. Skatinti draugišką lenktyniavimą, norą būti greičiausiu, stipriausiu ir pan. (tokiu, kaip tėtis). Organizuoti linksmas estafetes, naudojant sportinį inventorių. Įvairiomis meninėmis priemonėmis reikšti savo jausmus, gaminti darbelius mamytėms sveikinti. Leisti vaikams laisvai pasirinkti piešimo techniką, kurti žydinčio sodo motyvus popieriuje. Laisvai pasirenkant priemones konstruoti vabzdžius iš įvairių grupėje esančių medžiagų, skatinant vaikų fantaziją ir kūrybiškumą. Savo</p>	<p>dėmesį, švelnumą, atidumą. Žaismingai, aktyviai judėti, gilinant žinias apie pavasarį. Lavinti šoklumą, stiprinti kojų raumenis. Žaisti judriuosius žaidimus lauke. Laisvais judesiais, atliekant fizinius pratimus vaizduoti pievos gyventojus. Skatinti vaikų norą išreikšti save judesiu. Lavinti fizines galias žaidžiant judriuosius žaidimus lauke. Atliekant fizinius pratimus, lavinti kūno raumenis. Kūrybiškai panaudojant sportinį inventorių, organizuoti estafetes, draugiškas lenktynes salėje ir lauke. Tapyti mamos portretą, gaminti mamytėms dovanėles, išreikšti savo emocijas įvairiomis meninėmis priemonėmis. Skatinti išgyventi kūrybos džiaugsmą. Kurti spalvingą žydinčio sodo, pievos, gėlyno paveikslą. Mokyti suvokti piešimo perspektyvą, piešiamų daiktų dydžius. Piešti linijas, apskritimus, kryputes, kitokias figūras, iš jų komponuoti pievos gyventojus. Tapyti tėčio portretą, gaminti tėveliams dovanėles,</p>
--	---	--	---

		rankomis gaminti darbelius, dovanėles, meistrauti, pasikviečiant į pagalbą tėvelius.	išreikšti savo emocijas įvairiomis meninėmis priemonėmis.
--	--	--	---

Kelmės rajono Užvenčio
 Šatrijos Raganos gimnazijos
 Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo
 skyriaus Ikimokyklinio ugdymo programos
 „Spalvotu vaikystės taku“
 2 priedas

**KELMĖS RAJONO UŽVENČIO ŠATRIJOS RAGANOS GIMNAZIJOS
 IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO SKYRIAUS
 IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKO PASIEKIMŲ VERTINIMAS**

Mokslo metai

Grupė.....

Vaiko vardas, pavardė

Gimimo metai

Tėvai apie vaiko individualumą:

1. Vaiko stipriosios ypatybės
-
2. Kokių įgūdžių stokoja
-

Sritis	Žingsnis	Komentaras (ruduo)	Žingsnis	Komentaras (pavasaris)
1. Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai				
2. Fizinis aktyvumas				
3. Emocijų suvokimas ir raiška				
4. Savireguliacija ir savikontrolė				
5. Savivoka ir savigarba				
6. Santykiai su suaugusiaisiais				
7. Santykiai su vaikais				
8. Sakytinė kalba				
9. Rašytinė kalba				
10. Aplinkos pažinimas				
11. Skaičiavimai ir matavimas				
12. Meninė raiška				
13. Estetinis suvokimas				
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas				

15. Tyrinėjimas				
16. Problemų sprendimas				
17. Kūrybiškumas				
18. Emocijų suvokimas ir raiška				

Išvados:
(ruduo).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Išvados:
(pavasaris).....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Rekomendacijos:
(pavasaris).....
.....
.....
.....
.....
.....

(Parašas)

(Mokytojo vardas, pavardė)